

Vlaams
Parlement

vergadering **C213**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 24 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over niet-erkende private initiatieven voor de opvang van dieren – 2427 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over dieren als slachtoffer van huiselijk geweld – 2562 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het openbaarvervoersplan van de vervoerregio Vlaamse Rand – 2264 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap bij de initiatieven van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering inzake meertaligheid – 2464 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de dialoog tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Brusselse lokale besturen – 2475 (2020-2021)	18
VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de gebrekkige Nederlandstalige dienstverlening bij de spoeddiensten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2500 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het tekort aan Nederlandstalige huisartsen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2501 (2020-2021)	28

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over niet-erkende private initiatieven voor de opvang van dieren – 2427 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Collega's, minister, mijn vraag gaat over bepaalde private initiatieven voor de opvang van, laat ons maar zeggen, huisdieren in dierenpensions die niet officieel aangemeld zijn bij de dienst Dierenwelzijn en/of geen ondernemingsnummer hebben. Het gaat zeker over mensen met goede bedoelingen, maar het gaat ook over personen die een dierenoppas organiseren zonder officieel rekening te houden met de dierenwelzijnswetgeving en met bepaalde economische reglementeringen. Zo kan er ook geen controle gebeuren op deze opvanginitiatieven en op de kwaliteit ervan qua dierenwelzijn. Men kan ook niet nagaan of andere wetten of decreten gerespecteerd worden. Het is in zekere zin, ondanks de goede bedoelingen natuurlijk, ook een vorm van oneerlijke concurrentie, die in het nadeel werkt van de wel erkende opvanginitiatieven.

Minister, tot nu toe hebt u in antwoorden op schriftelijke vragen altijd gezegd dat u niet van plan was om ten aanzien van deze activiteiten de nodige initiatieven te nemen, zoals onder andere een verbod op adverteren voor niet-erkende inrichtingen. Bij de publicatie van het jaarverslag van de ombudsman veertien dagen geleden werd melding gemaakt van deze aangelegenheid. Ik citeer: "Dierenwelzijn volgde de meldingen zo goed mogelijk op, maar tracht tegelijk ook terecht zacht te handhaven, in afwachting van nieuwe regelgeving."

Naar aanleiding van deze passage in het jaarverslag van de ombudsman had ik enkele vragen.

Hoe moet ik die zachte handhaving door de dienst Dierenwelzijn zien? Beschikt u ter zake over feiten of cijfers?

Plant u inderdaad nieuwe regelgeving? Indien ja, binnen welke timing? In welke richting zal die eventuele aanpassing van de regelgeving gaan?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U weet natuurlijk dat de federatie of de beroepsvereniging voor pensionhouders er een missie van gemaakt heeft om alle initiatieven voor de opvang van gezelschapsdieren die op het eerste gezicht niet erkend zouden zijn, op te sporen en hun gegevens door te geven aan de dienst Dierenwelzijn. Dit heeft geleid tot een groot aantal mails, enkele honderden. De administratie van de dienst Dierenwelzijn volgt deze mails op en zoekt de contactgegevens op van de inrichtingen, want vaak gaat het om Facebookberichten of advertenties zonder contactgegevens. Die inrichtingen worden aangeschreven. Vooraf wordt nagegaan of er inderdaad een inbreuk is tegen de regelgeving, want de opvang van een dier bij de huisdiereigenaar thuis is natuurlijk niet erkenningsplichtig. Daarna wordt desgevallend een brief verzonden met een waarschuwing en het verzoek om een erkenning aan te vragen, dan wel met het verzoek te stoppen met de activiteiten als dierenpension. De dienst registreert alle antwoorden en stuurt herinneringen indien dat nodig is.

Er werden nog geen processen-verbaal uitgeschreven, vooral omdat hiervoor een vaststelling van overtreding moet gebeuren en niet louter op een advertentie kan worden afgegaan. In de afgelopen coronatijd is ten andere de opvang van honden

en katten nagenoeg volledig stilgevallen. In deze periode is dat een nogal moeilijke zaak.

Van alle meldingen over niet-erkende dierenpensions die de dienst ontving, werd van 183 klachten aangenomen dat ze mogelijk een overtreding waren tegen de dierenwelzijnsregelgeving. 160 werden al aangeschreven. Van 135 ontving de dienst een reactie. Vele gaven aan te stoppen met hun activiteit, andere vroegen een erkenning aan. De overige 25 hebben een herinnering gekregen.

De Vlaamse Ombudsdienst heeft inderdaad melding gemaakt van deze mail-campagne. Ik citeer: "Net als de minister en Dierenwelzijn, ontving ook de ombudsman mailcampagnes van de vzw Hokape, waarbij deze vzw ten strijde trekt omdat de erkenningsvoorwaarden voor dierenpensions niet voldoende zouden worden gehandhaafd. (...). De vzw bleef het hele jaar 2020 mailen met rotsvast geloof in de formule van "de aanhouder wint". Dierenwelzijn volgde de meldingen zo goed mogelijk op, maar tracht tegelijk ook terecht zacht te handhaven, in afwachting van nieuwe regelgeving. (...) Want de Vlaamse Ombudsdienst weet: wanneer het welzijn van dieren echt op het spel staat, zien we juist wel terecht sterke handhaving van de kant van Dierenwelzijn." Dat is toch wel een uiting van appreciatie.

U weet dat ik, net zoals de ombudsman, de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn gevraagd heb om de regelgeving te evalueren. In het licht van de actie van de beroepsvereniging heb ik gevraagd om te onderzoeken of de erkenningsplicht voor dierenpensions gehandhaafd moet worden. Dierenpensions zijn immers onderhevig aan sociale controle. Mensen brengen hun honden of katten eigenhandig binnen in het pension en controleren op dat ogenblik en bij het opnieuw afhalen de toestand van het dier en de huisvesting. Het aantal klachten over inbreuken tegen dierenwelzijn in pensions is nagenoeg onbestaande. De toegevoegde waarde van zo'n erkenning voor pensions moet mijns inziens dus wel tegen het licht worden gehouden. Het advies van de raad is nog maar net afgerond. Mijn administratie is bezig met het analyseren en het verwerken van dit advies. Dit wordt dus zeker vervolgd.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat dat de juiste piste is, want op die manier geeft u effectief gevolg, niet alleen aan de talrijke mails, maar zeker ook aan de oproep van het verslag van de ombudsman.

In die context pleit ik er nogmaals voor dat de controlemechanismen die bestaan, bijvoorbeeld ook rond economische activiteiten – al is dat dan federaal – zoveel mogelijk parallel lopen, en dat er de nodige afspraken worden gemaakt. Zo kan dit soort zaken gehandhaafd worden. Ik heb daar nog al voor gepleit, ook in andere commissies. Maar uit het antwoord van de minister blijkt heel duidelijk dat hij er vanuit Dierenwelzijn wel mee bezig is, en dat kan ik alleen maar toejuichen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Dat is correct. Collega Vandenhove stelt correct dat er in deze commissie al heel wat vragen zijn gesteld over de private initiatieven voor de opvang van dieren in pensions die geen officiële erkenning hebben. Ook het jaarverslag van de ombudsman maakt melding van die mailcampagnes van die bepaalde vzw, waarbij men ten strijde trekt omdat de erkenningsvoorwaarde voor dierenpensions niet voldoende zou worden gehandhaafd.

Dierenpensions moeten inderdaad voldoen aan de voorwaarden die worden gesteld in dat Kennelbesluit. Men moet een ondernemingsnummer hebben en ze horen vooral ook een opgeleid persoon in huis te hebben. Het gaat tegenwoordig vaak om iemand die de opleiding van asielmedewerker gevolgd heeft. Dit staat in schril

contrast met het internet, waar men op heel veel platforms die vraag en het aanbod van betaalde, niet-erkende dierenopvanginitiatieven samenbrengt. En die voldoen ook niet aan de voorwaarden van het Kennelbesluit.

Onze fractie vindt het ook belangrijk dat er wordt toegezien op de gezondheid van dieren, en dat er ook aandacht is voor het vaccinatieboekje van het dier. Wat kunnen eventuele gevolgen zijn als er zich een ongeval voordoet met het huisdier? Ook hier zien we dat beslist beleid en regelgeving niet altijd in lijn liggen met de realiteit en vooral met de gewenste situatie. De vorige keer dat we deze problematiek bespraken in deze commissie, meldde u dat u aan de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn gevraagd had om het Kennelbesluit te evalueren, en te kijken of er nieuwe maatregelen moeten worden genomen om het kaf beter van het koren te kunnen scheiden. Ook de opleiding van de pensionhouders zou in dit advies ter sprake komen, aangezien de opleiding ook vaak wordt gevolgd voor een asiel-medewerker. Dit zou mogelijk herzien worden.

Kunt u misschien kort toelichten wat uw visie is op deze opleiding van pensionhouders? Zal deze opleiding herbekeken worden? Hoe zal die dan praktisch worden uitgewerkt? Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Ik sluit mij aan bij de voorgaande vragen. Ik vroeg mij wel af, minister, of u enig zicht hebt op de achtergrond van de mensen om wie het gaat. Zijn dat assistenten, zijn dat mensen die lang vrijwilliger zijn geweest? Hebt u zicht op de doelgroep zelf?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb de Raad voor Dierenwelzijn gevraagd om de regelgeving te evalueren, en dat geldt ten eerste voor de erkenningsvoorwaarden: moeten we die handhaven of aanpassen, of moeten we ervan uitgaan dat er bepaalde zaken in die herkenningsvoorwaarden moeten gelden? Maar ook de problematiek van de opleiding zoals die nu bestaat, is daar onlosmakelijk mee verbonden. Daarbij geldt inderdaad een verplichting voor pensionhouders, waarbij minstens die opleiding voor vrijwilligers in een dierenasiel, maar ook andere opleidingen, op zijn minst gevolgd worden.

Maar dat ligt dus ter tafel. Er is een advies opgeleverd, dat nu bij mijn administratie ligt voor analyse. Dat wordt dus vervolgd.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (Vooruit): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Alessia Claes aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over dieren als slachtoffer van huiselijk geweld
– 2562 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Minister, 2020 was een ongezien jaar op het vlak van huiselijk geweld. Door de lockdown lag het aantal meldingen van huiselijk geweld

in Vlaanderen erg hoog. We lazen vorige week in de pers over het fenomeen waarbij niet alleen mensen het slachtoffer worden van huiselijk geweld, maar er heel wat vermoedens zijn dat ook dieren het slachtoffer worden van intrafamiliaal geweld. In tegenstelling tot Nederland en het Verenigd Koninkrijk zijn er in Vlaanderen geen exacte cijfers beschikbaar van het aantal huisdieren dat het slachtoffer wordt van huiselijk geweld.

Volgens professor Leen Van Brantegem, dierenarts-patholoog aan de faculteit Diergeneeskunde van de UGent, blijkt uit verschillende onderzoeken, veelal in Angelsaksische landen en Nederland, dat 25 tot 80 procent van de slachtoffers van huiselijk geweld ook verklaarde dat de dader bedreigingen uitte tegenover het huisdier. Vaak is er dus een verband tussen mishandelde mensen en eventuele mishandelingen bij het huisdier van hetzelfde gezin. Studies tonen ook aan dat een op de drie slachtoffers een vluchtpoging zou uitstellen uit schrik het huisdier bij de dader achter te laten. Dit maakt deze huisdieren extra kwetsbaar.

Minister, de faculteit Dierengeneeskunde van de Gentse universiteit heeft een werkgroep opgestart om dierenmishandeling en intrafamiliaal geweld samen aan te pakken. Het interdisciplinaire team bestaat uit vijf dierenartsen, uw kabinet, het kabinet van minister Demir en de cel Gendergerelateerd geweld en Family Justice Center, een organisatie die gespecialiseerd is in intrafamiliaal geweld. De bedoeling is om een meldcode te maken, training te voorzien en een sensibiliseringscampagne te voeren.

Zult u een initiatief nemen om een beter zicht te krijgen op de exacte cijfers van het aantal huisdieren dat het slachtoffer wordt van huiselijk geweld in Vlaanderen, zoals bijvoorbeeld in Nederland? Wordt hiervoor gekeken naar goedepraktijkvoorbeelden uit het buitenland?

Hebt u overleg gepleegd met minister Demir hieromtrent, of staat dat nog op de planning? Zult u samen met minister Demir nieuwe initiatieven overwegen?

Kunt u toelichten hoe de interdisciplinaire werkgroep te werk zal gaan? Vond er reeds een overleg plaats en wat waren de conclusies? Hoe ziet de timing eruit? Welke verdere stappen worden door de werkgroep genomen? Welke onderwerpen worden er besproken? Wat zal de finaliteit zijn van deze werkgroep?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is niet altijd gemakkelijk om een onderscheid te maken tussen mishandeling en verwaarlozing van dieren. Alleen het resultaat wordt vastgesteld: de aantasting van de integriteit en het welzijn van de dieren. Ik hoef u niet te vertellen dat het probleem is dat dieren niet kunnen praten en voor een anamnese – de medische voorgeschiedenis – aangewezen zijn op een veterinaire onderzoek, desgevallend gecombineerd met de verklaring van de eigenaar.

De faculteit Diergeneeskunde van de UGent kan hierbij hulp bieden via forensische pathologie, die door doorgedreven onderzoek van een dood gezelschapdier de meest waarschijnlijke doodsoorzaak kan achterhalen. Dat is een belangrijke dienst in een onderzoek naar een vermoeden van dierenmishandeling, zoals dat ook in Nederland wordt aangeboden.

Wat relatief nieuw is, is de link tussen dierenmishandeling en intrafamiliaal geweld. Er zijn geen Vlaamse of Belgische cijfers om die link te bevestigen, maar er is geen enkele reden om eraan te twijfelen dat de buitenlandse studieresultaten ook gelden voor de Vlaamse situatie, dus dat er daadwerkelijk een link is: diegenen die zich bezondigen aan dierenmishandeling, zouden ook susceptibel zijn voor intrafamiliaal geweld.

Ik heb om die reden samen met minister Demir een interdisciplinaire werkgroep opgericht om mogelijke strategieën te ontwikkelen over de link tussen dierenmishandeling en intrafamiliaal geweld. Die werkgroep is deze maand opgestart. Ze heeft de noden bekeken vanuit het oogpunt van beide bevoegdheidsdomeinen. Vanuit het oogpunt van dierenwelzijn is het duidelijk dat er nood is aan opleiding en sensibilisering van de praktijkdierenartsen om gevallen van dierenmishandeling vroegtijdig te herkennen tijdens hun raadplegingen en hen ook op weg te helpen naar de melding bij de juiste instanties.

Met de experts van de faculteit Diergeneeskunde van de UGent en met de betrokken dierenartsenvereniging is afgesproken dat zij nu concreet een opleiding uitwerken ten behoeve van dierenartsen, en ook voor de inspecteurs van de inspectiedienst Dierenwelzijn. Ik heb toegezegd de organisatie van die opleidingen mee te zullen ondersteunen. In een volgende fase zal ook een meldcode worden opgesteld die dierenartsen begeleidt naar de meldpunten voor intrafamiliaal geweld enerzijds en dat van de inspectie Dierenwelzijn anderzijds.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, bedankt voor het antwoord. Ik ben het met u eens: bewustmaking, opleiding en onderzoek naar dit onderwerp zijn de sleutel in dezen. Ik had begrepen dat er momenteel wordt gewerkt aan een aantal sensibiliseringscampagnes. Zo wordt er in april een website gelanceerd, namelijk www.delink-geweld.be. Met deze website, het onderzoek en de werkgroep wil men de link tussen huiselijk geweld en dierenmishandeling meer onder de aandacht brengen bij dieren-specialisten en hulpverleners, vooral bij de mensen die ook over de vloer komen bij de slachtoffers. Zoals u ook terecht aanhaalt: ook het trainen van professionals in het herkennen van dierenmishandeling blijft belangrijk. Als de dieren zouden kunnen spreken, zouden we immers natuurlijk veel meer kunnen weten, maar dat is niet zo. Men moet dat kunnen herkennen, en dat is niet altijd even gemakkelijk bij dieren.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. Die bewustmakingscampagne, zult u die ook verder financieel en praktisch mee ondersteunen? Wat zal de rol van de dienst Dierenwelzijn zijn in de toekomst omtrent deze problematiek? Hoe ziet u dat verder in de toekomst?

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Minister, in Nederland is in 2017 in Utrecht het Landelijk Expertisecentrum Dierenmishandeling geopend, omdat dierenartsen het momenteel eigenlijk toch wel lastig hebben om mishandeling van dieren daadwerkelijk goed te herkennen. Daar worden dierenartsen specifiek opgeleid om deze dieren mee te genezen of preventieve zorg aan te bieden bij dierenmishandeling. Ze kunnen dat ook herkennen, aan de hand van foto's. Er is dus heel wat expertise in Nederland. Er is ook een Forensisch Instituut. Medewerkers van de faculteit Diergeneeskunde kunnen daar conclusies trekken uit beelden, uit fotomateriaal dat dierenartsen kunnen doorsturen naar dit centrum om zo bijkomend advies te vragen over de vraag of het daadwerkelijk over dierenmishandeling gaat of niet.

Bent u ervan op de hoogte dat dat centrum in Nederland ondertussen bestaat? Bent u ook van plan om zoiets in België op te richten, zodat er ook hier in België een centrum is waar dierenartsen bijkomende vragen kunnen stellen als ze niet zeker zijn of het daadwerkelijk om dierenmishandeling gaat?

De voorzitter: Mevrouw Almaci heeft het woord.

Meyrem Almaci (Groen): Ik zal de vraag van de collega niet herhalen, maar in Nederland bestaat er inderdaad het Landelijke Expertisecentrum Dierenmishandeling. Dat verricht niet alleen wetenschappelijk onderzoek, zoals de UGent dat nu

doet. Er wordt ook interdisciplinair samengewerkt, met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI).

Er is een reden waarom ik die vraag wilde stellen. In april komt er een website. Er is effectief de triade bewustmaking, opleiding en onderzoek, die door de universiteit zelf naar voren wordt geschoven. De vraag is: hoe zetten we vanuit het beleid een stap verder? De realiteit is dat iemand die een dier mishandelt dat verzorging nodig heeft, gemakkelijk kan hopen tussen dierenartsen en gemakkelijk een dier kan achterlaten. Het is niet zo evident om een patroon in kaart te brengen, tenzij er al een patroon van mishandeling is, van partner en kinderen, en men daar de link legt met het dier. Of tenzij men op een andere manier, via burens enzovoort, dat patroon van dierenmishandeling op het spoor komt.

De vraag naar wat we kunnen leren van initiatieven die al bestaan en succesvol zijn in het buitenland, is een heel relevante vraag. De vraag is ook hoe we, na opleiding, onderzoek en bewustmaking, de opvolging kunnen organiseren. Ik kijk dan ook uit naar het resultaat van het werk in april.

Minister, kunt u op dat moment naar hier komen met dat laatste aspect, lerend ook uit wat er in het buitenland naar voren is gekomen? We mogen niet vooruitlopen op het onderzoek en op wat er tegen april is beloofd. Maar ik zou wel graag hebben dat we, na april, op het moment dat een en ander klaar is, daar wel eens een gedachtewisseling over kunnen houden. Want de eerste drie stappen zijn belangrijk, maar opvolging en opsporing zijn natuurlijk minstens evenzeer van tel.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: In eerste instantie focussen we op de dierenartsen. Ik zal ook zeggen waarom. We hebben er altijd voor gezorgd dat er een apart meldpunt is voor de dierenartsen. We zijn een beetje het slachtoffer van ons eigen succes. De dienst Dierenwelzijn krijgt heel veel meldingen en klachten allerhande, maar die van dierenartsen behandelen we eigenlijk een beetje prioritair. Want dat zijn natuurlijk experts. Ze zijn geschoold en hebben een deontologische code. We proberen daar sneller mee te schakelen. Dat vergt ook minder vooronderzoek door de dienst Dierenwelzijn.

We stellen echter vast dat de link tussen dierenmishandeling enerzijds en intra-familiaal geweld anderzijds niet altijd wordt gelegd door een dierenarts. Een dierenarts is voornamelijk een clinicus, die zich toespitst op diagnose en therapie. Die heeft ook niet altijd onmiddellijk de reflex zich de vraag te stellen hoe dat letsel is ontstaan, en maakt niet altijd de link tussen een letsel en mogelijke dierenmishandeling. Ook zijn zij bij uitstek natuurlijk dierenliefhebbers, die zich niet altijd kunnen inbeelden dat iemand zich aanmeldt met een dier dat hij of zij zelf heeft mishandeld. Veel dierenartsen vinden zelf, zo blijkt uit de stappen die we hebben gezet, dat ze onvoldoende kennis hebben betreffende het herkennen van dierenmishandeling. Tot slot geldt soms ook de bezorgdheid omtrent de eigen veiligheid.

We willen prioritair met dit spoor werken. Ik wil het project absoluut ook praktisch en financieel steunen. Ik heb de betrokken academia gevraagd om het dossier in te dienen voor ondersteuning. Ik bekijk het ook ruimer, niet enkel richting de dierenartsen, maar ook richting de politiezones. Ook daar wil ik een opleiding kunnen voorzien, zodat ze bepaalde signalen, oranje lichten zouden kunnen herkennen en onmiddellijk de link leggen met intrafamiliaal geweld.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Minister, ik dank u. Ik vind het alvast positief dat u dit verder zult blijven steunen en verder zult uitbreiden. Want uiteindelijk, zoals u zelf zegt, kunnen we de cijfers uit het buitenland doortrekken naar Vlaanderen. Het is

dus echt belangrijk dat we hieraan verder werken. Ik ben er ook zeker van dat we later nog eens zullen terugkomen op dit project, rond de link tussen huiselijk geweld en huiselijk geweld op huisdieren. Ik dank u alvast.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Stijn Bex aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het openbaarvervoersplan van de vervoerregio Vlaamse Rand – 2264 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, er komt een grote hervorming aan van het openbaar vervoer. Dat hoef ik u echter niet te vertellen, want u hebt die hervorming tijdens de vorige legislatuur als minister van Mobiliteit zelf in de steigers gezet, met het decreet Basisbereikbaarheid. Ik ga dus niet in op de details van dat decreet. Het was de bedoeling dat de vervoerregio's, na een jaar uitstel, uiterlijk eind 2020 hun openbaarvervoersplan definitief zouden vastleggen. In de Vlaamse Rand was dit nog niet gebeurd. Zelfs op de vervoerregioraad van 2 maart was er geen meerderheid voor het openbaarvervoersplan. Zo bleef de regio als enige vervoerregio achter zonder goedgekeurd openbaarvervoersplan. Het is naar aanleiding van dat feit dat ik deze vraag om uitleg heb ingediend.

Inmiddels is er echter een nieuw feit: op dinsdag 16 maart kwam de vervoerregioraad van de Vlaamse Rand opnieuw samen. Toen werd wel de vereiste tweederdemeerderheid gevonden om het openbaarvervoersplan, en dus ook het aanvullend net en het kernnet, goed te keuren. De interne onenigheid over het ontwerp is daarmee echter niet van de baan. Van de 33 gemeenten die hun stem uitbrachten, stemden er maar liefst 9 tegen: Affligem, Bever, Galmaarden, Gooik, Herne, Lennik, Pepingen, Roosdaal en Steenokkerzeel. Er waren ook 2 onthoudingen, van Buggenhout en Zaventem.

Dat betekent dus dat die benodigde tweederdemeerderheid slechts bijzonder nipt gehaald werd en dat er nog altijd grote tegenkanting blijft tegen het ontwerpplan, vooral vanuit het Pajottenland en de Zennevallei. Dat is zeer goed te begrijpen, want in het ontwerpplan verschuift het aanbod van De Lijn zeer sterk naar de noordelijke rand rond Brussel, waar inderdaad nog heel wat verbeteringen aan het aanbod nodig zijn. Maar in andere gebieden verschaalt het aanbod. Dat zou opgevangen moeten worden door een sterk vervoer op maat – dat is alleszins de logica van het decreet Basisbereikbaarheid. Het probleem is echter dat het voorziene budget daarvoor – niet alleen daar maar wel vooral – in de Vlaamse Rand ruim onvoldoende is.

Naast de goedkeuring van het kern- en aanvullend net heeft de vervoerregio bij de laatste beslissing ook gevraagd naar meer middelen voor vervoer op maat, naar een duidelijk groeipad daarvoor als voorwaarde voor de goedkeuring.

Minister, de Vlaamse Regering gaat uit van 50 procent duurzame vervoersmodi in de Vlaamse Rand. Daar is men dus wat ambitieuzer dan in de rest van Vlaanderen. Dat is zeer terecht. Die terechte versterking van het aanbod aan openbaar vervoer in de noordrand zal daar zeker toe bijdragen, maar mag niet ten koste gaan van het aanbod in het Pajottenland en de Zennevallei. Dat zal namelijk de inwoners van die regio's nog veel meer richting auto en richting file duwen, voor wie zich dat kan permitteren. Daarnaast dreigt er vervoersarmoede voor wie zich geen auto kan veroorloven.

De cijfers voor het budget voor vervoer op maat zijn bijzonder pijnlijk voor de Vlaamse Rand. Die regio krijgt slechts 1,4 procent van het totale Vlaamse budget voor vervoer op maat, terwijl maar liefst 10 procent van de Vlamingen in die regio woont. De vervoerregio Vlaamse Rand heeft een gedetailleerd plan uitgewerkt om de noden van de landelijke gemeenten te kunnen invullen. Daar zou ongeveer 4 miljoen euro voor nodig zijn, maar in 2022 zal de Vlaamse Rand slechts 676.000 euro ontvangen voor vervoer op maat.

Ik heb deze problematiek al aangekaart in de commissie Mobiliteit en heb daar gemerkt dat er steun is van collega's van CD&V en de N-VA voor meer middelen voor de Vlaamse Rand, om daar een degelijk openbaar vervoer te kunnen organiseren voor iedereen. Ik stel u dan ook graag de volgende vragen, minister.

Hebt u de benadeling van de Vlaamse Rand in de budgetten van het vervoer op maat en de dreigende vervoersarmoede in delen van de Vlaamse Rand reeds besproken met uw collega van Mobiliteit en Openbare werken?

Op welke manier wilt u als minister en wil de regering als geheel gehoor geven aan die duidelijke stem van ontevredenheid van 11 van de 33 gemeenten over het openbaarvervoersplan? Hoe wilt u voorkomen dat inwoners van bepaalde regio's in de Vlaamse Rand, met name het Pajottenland en de Zennevallei, terechtkomen in vervoersarmoede? Hoe staat u tegenover de vraag voor meer middelen voor openbaar vervoer op maat via een groeipad?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst de geografische context schetsen. De vervoerregio Vlaamse Rand en de 19 gemeenten van de eigenlijke Vlaamse Rand zijn niet hetzelfde. De Vlaamse Rand telt 19 gemeenten. De vervoerregio Vlaamse Rand telt 33 gemeenten, met onder andere Galmaarden, Herne, Bever en Gooik. Dat zijn gemeenten die niet dezelfde uitdagingen kennen als de eigenlijke Rand. Van die 33 gemeenten liggen er 16 in de Rand, zoals Tervuren, Hoeilaart en Overijse. Met andere woorden: deze problematiek gaat een pak breder dan de Vlaamse Rand.

Als collegiaal minister hoef ik me niet inhoudelijk uit te spreken over hangende dossiers die onder de rechtstreekse bevoegdheid van een collega-minister vallen. Maar de problematiek ligt me uiteraard nauw aan het hart. Ik ben dus ook wel blij dat we al een stap in de goede richting hebben gezet, namelijk dat de vervoerregioraad op 16 maart een aangepast plan inzake vervoer op maat heeft goedgekeurd. De Zennevallei is een regio die ik toevallig zeer goed ken. Alle gemeenten van de Zennevallei hebben dit goedgekeurd. Het is inderdaad in hoofdzaak in het Pajottenland dat er specifiek weerstand tegen bestaat, en ik denk daarnaast ook in Steenokkerzeel. Maar alle gemeenten van de Zennevallei hebben dit plan uiteindelijk goedgekeurd.

Hiermee zijn niet alle problemen van de baan. Het is een stap in de goede richting, maar ik heb begrepen dat er nog gesprekken lopen met minister Peeters. Ook andere vervoerregio's hebben nog vragen. Als minister voor de Vlaamse Rand volg ik dit uiteraard nauwgezet op. Ik zal dit ook verder aankaarten bij minister Peeters. Ik ben altijd bereid om in woord en daad mijn steentje bij te dragen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord, maar ik blijf eerlijk gezegd wat op mijn honger zitten.

U hebt zeker gelijk dat het in eerste instantie de minister van Mobiliteit is die op dit domein bevoegd is. Het is ook de minister van Mobiliteit die we op dit moment

in eerste instantie aanspreken. Maar stilaan tekenen de contouren van de uitwerking op het terrein zich zeer duidelijk af. We zien dat er zich in bepaalde zones van die vervoerregio Vlaamse Rand effectief een probleem stelt. Bovendien is het zo dat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) gevraagd heeft om de uitrol van het decreet Basisbereikbaarheid met minstens een half jaar uit te stellen, maar de minister van Mobiliteit geeft daar op dit moment geen gehoor aan. Ze zegt tegelijkertijd wel dat bepaalde aspecten van het vervoer op maat, dat zo belangrijk is voor die regio's die voortaan met minder aanbod aan openbaar vervoer te maken zullen hebben, gefaseerd zullen worden uitgerold. Het wordt dus alleen maar erger, want de gemeenten waar vanaf 1 januari 2022 minder aanbod zal zijn, kunnen minder dan er oorspronkelijk is voorgespiegeld, rekenen op het vervoer op maat, dat in de Vlaamse Rand – dan spreek ik inderdaad over de vervoerregio – echt minder is dan wat nodig is om te kunnen voorzien in goed openbaar vervoer.

Dat u dat niet publiek doet, dat wil ik nog aannemen, maar ik hoop dan toch ten minste dat de collega's die hier in de commissie aanwezig zijn, u ook zullen oproepen om ten minste achter de schermen uw rol als minister van de Vlaamse Rand ten volle op te nemen en met minister Peeters te bekijken in welke mate die 4 miljoen euro die nodig is voor het uitrollen van een vervoer op maat, die naam waardig, in de Vlaamse Rand, effectief te realiseren is. Het zal mij eerlijk gezegd worst wezen waar die middelen vandaan komen en ik vind persoonlijk niet dat u die zelf op tafel moet leggen als minister bevoegd voor de Vlaamse Rand, daar zijn ook andere prioriteiten. Maar er moet wel binnen de Vlaamse Regering een duidelijke sense of urgency groeien dat heel grote stukken van de Vlaamse Rand zonder degelijk openbaar vervoer dreigen te zitten. Ik reken op de collega's om mee op die nagel te kloppen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dank u wel, collega Bex, voor de vraag. Ook vanuit mijn fractie, Vooruit, delen wij het standpunt en de bezorgdheid van collega Bex, want ook ik blijf op mijn honger zitten.

Minister, u verwijst naar de minister van Mobiliteit. Wel in de vorige legislatuur was u de minister van Mobiliteit. De afgelopen vijf jaar had u dus eigenlijk al alle sleutels in handen om de significante achterstand van de vervoerregio Vlaamse Rand in te halen en op te lossen. Hoe u het ook draait of keert, vandaag is er nog steeds al te weinig openbaar vervoer in de Vlaamse Rand en dat dreigt nog erger te worden. Veel mensen hangen af van hun auto. U verwijst naar het Pajottenland. Dat is een woestijn als het op openbaar vervoer aankomt, zonder auto geraak je in die streek nergens. Dat wil zeggen dat mensen zonder eigen wagen gewoon in vervoersarmoede zitten, terwijl vervoer natuurlijk essentieel is als het gaat over verplaatsing voor jongeren, voor senioren, voor werk, voor alle activiteiten. Het kan echt niet zijn dat de verschillende regio's in de Vlaamse Rand nu tegen elkaar worden uitgespeeld omdat er gewoon onvoldoende budget is om te voorzien in kwaliteitsvol en goed openbaar vervoer.

Minister, bent u als minister bevoegd voor de Vlaamse Rand bereid om binnen de Vlaamse Regering te zorgen voor een substantiële verhoging voor die vervoerregio Vlaamse Rand?

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Dank u wel, collega Bex, voor uw vraag, en minister, voor uw antwoord. Ik wil eigenlijk maar heel kort tussenkomen. Ik denk dat dit debat thuishoort in de commissie Mobiliteit. We hebben het debat daar samen al meermaals gevoerd en ik ben ervan overtuigd dat we het er in de toekomst ook opnieuw zullen voeren. Ik vind de vraag een beetje bizar. De inhoudelijke

standpunten zijn gekend. Ik denk dat we die discussie beter in de commissie Mobiliteit beslechten.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik vind het wel terecht dat de vraag hier ook in de commissie Vlaamse Rand werd gesteld. Zoals u weet volg ik ook de commissie Mobiliteit, waar wij elkaar de vorige legislatuur meermaals ontmoet hebben. We hebben samen het hele project Basisbereikbaarheid in een decreet op poten gezet. Het wordt nu stilaan uitgewerkt voor uitvoering begin volgend jaar. Dat wordt nipt, maar ik begrijp dat uw collega, minister Peeters, zich aan die datum zal proberen te houden. Maar de Vlaamse Rand is inderdaad laat met het goedkeuren van het openbaarvervoersnet van De Lijn. Het is natuurlijk een heel specifiek gebied, met zowel een groot deel verstedelijkt gebied rond Brussel, maar ook gebieden, zoals het Pajottenland, die zeer landelijk zijn. Het evenwicht in het plan was heel erg moeilijk te vinden.

Het is nu zeer nipt goedgekeurd in de vervoerregioraad, en minister Peeters heeft natuurlijk het probleem dat ze die budgetten voor heel Vlaanderen op een eerlijke manier moet verdelen. U weet ook dat bij de eerste projecties die werden gemaakt, voordat over de verdeling van de middelen werd beslist, er op een bepaald moment – zo is mij toch ter ore gekomen – eerst nul euro stond ingeschreven voor vervoer op maat in de Vlaamse Rand. Gelukkig is er dan dat bedrag gekomen, maar dat blijkt nu te weinig te zijn.

Ik vind het wel goed, minister, dat u hier de bezorgdheden hoort van de collega's over het platteland in de Vlaamse Rand, en dat u op die manier mee extra aan de kar kunt trekken bij uw collega, om te zien of hier een oplossing uit de bus kan komen in de komende maanden, misschien bij de begrotingscontrole, of in elk geval in de komende jaren. Want het probleem gaat zich stellen, en men zal niet alleen uw collega-minister met de vinger wijzen, maar misschien toch ook u, als voormalig minister van Mobiliteit, en nu toch ook bevoegd voor de Vlaamse Rand. Ik wil er gewoon op aandringen dat u samen met uw collega-minister een oplossing zoekt. Maar u hebt ook gezegd dat u dat zult doen, dus geen probleem.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Dank u, voorzitter. Misschien nog een kort reactie op wat mevrouw De Coninck aangaf. Bij de beleidsnota is aangegeven dat de Vlaamse Rand een transversale bevoegdheid is. De minister geeft ook telkens aan dat een van zijn prioritaire taken in het kader van de Vlaamse Rand is: op de tafel kloppen bij de andere ministers. Dan geldt dat in dezen natuurlijk ook. Men kan dat instrument niet alleen toepassen wanneer het goed uitkomt.

Ten gronde: de heer Bex heeft al aangegeven dat er inderdaad een tweederde-meerderheid werd gevonden. Het was nipt: er zijn negen gemeenten die toch tegen hebben gestemd. Minister, u hebt wel gelijk dat de Zennevallei daar niet toe behoort. Het gaat duidelijk over de gemeenten van het Pajottenland, aangevuld met Steenokkerzeel. En dan waren er de twee onthoudingen. Maar wat belangrijk is, is dat je daar een heel sterk signaal krijgt uit een bepaalde regio, zijnde het Pajottenland. Die nee-stem, dat signaal dat je daar krijgt, is volledig gelieerd aan het feit dat de middelen ontoereikend zijn voor het vervoer op maat. Formeel gezien heeft men een tweederdemeerderheid, en kan men zeggen dat de kous daarmee af is. Maar aangezien dat signaal uit een relatief groot gebied uit de brede Vlaamse rand komt, en het gelieerd is met het vervoer op maat, lijkt het me wel belangrijk dat de minister als behoeeder van die Vlaamse Rand – ze behoren dan wel niet tot de rigide definitie van de Vlaamse Rand, maar wel tot de brede Vlaamse rand – dat funeste probleem van de basisbereikbaarheid in de buitengebieden ter harte neemt. De kerngebieden zijn gedekt, maar vooral de buitengebieden zijn

verbonden met dat concept van vervoer op maat. Ik denk dat het belangrijk is, minister, dat u gaat concretiseren in welke mate u de belangen van die Pajotse gemeenten gaat verdedigen. U zegt: 'In woord en daad.' Oké, goed, maar hoe concretiseren dat woord en die daad zich? Dat zou ik wel eens graag willen weten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De minister van Onderwijs heeft nog werk, enerzijds met betrekking tot de kennis van de aardrijkskunde, de geografie, maar ook met betrekking tot de rekenkunde. Er is hier bij herhaling gezegd dat het een nipte stemming was. Met 27 stemmen op de 38 – er waren nog 2 onthoudingen –, was er een meerderheid van 71 procent. Zo nipt zou ik dat nu toch niet bepaald noemen. De heer Slootmans sprak ook over 'nipt'. Wel, 71 procent vind ik niet bepaald een nipte overwinning. Maar dat zal aan mij liggen.

Maar er blijven natuurlijk wel wat problemen over, waarvoor ik absoluut niet blind ben. Ik heb gezien dat er wel wat tekorten zijn, zowel op de recurrente budgetten als op de eenmalige budgetten. Daarover blijven we de dialoog aangaan. Ik ga niet vooruitlopen op de discussies in de Vlaamse Regering, maar ik zal nooit mijn verantwoordelijkheid uit de weg gaan als minister van de Vlaamse Rand, en evenmin als viceminister-president.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik heb tot slot nog een paar bedenkingen.

Ik denk wel dat we dit thema in deze commissie moeten bespreken. Het staat zeer duidelijk in uw beleidsnota, dat het uw ambitie is om naar een modal shift van 50 procent duurzame verplaatsingen te gaan. Dan moet u ook meewerken aan een beleid dat die doelstelling effectief kan realiseren.

Het is zeer duidelijk dat die doelstelling door de hervorming, zoals ze er momenteel uitziet, in het gedrang komt. Als we de som die wordt uitgetrokken voor vervoer op maat delen door het aantal dagen die er zijn per jaar – en ik denk dat die berekening wel min of meer klopt – komen we op een bedrag van plusminus 2000 euro per dag. Waarvoor? Om in een regio van 600.000 mensen te voorzien in vervoer op maat. Dat is peanuts. Daarmee doe je niets. De vraag van de Vervoer-regio Vlaamse Rand om die middelen fors op te trekken is volledig terecht. Ik merk dat er daarvoor steun bestaat bij heel veel collega's in dit parlement, zowel vanuit de meerderheid als vanuit de oppositie. Collega's, laat ons dan ook die vraag opnieuw stellen aan minister Peeters. Ik meen gelezen te hebben, tussen de lijnen door weliswaar, dat minister Weyts naast de aanbeveling dat ik tijdens de paasvakantie een keer de Zenne affiets tot in de Zennevallei, alleszins ook in de regering die aanbeveling vanuit het parlement ter harte zal nemen. Ik ben benieuwd naar het uiteindelijke resultaat want dat is waarop de inwoners van onder andere het Pajottenland de Vlaamse Regering zullen afrekenen in 2024.

De voorzitter: Dat zullen we dan wel zien.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de betrokkenheid van de Vlaamse Gemeenschap bij de initiatieven van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering inzake meertaligheid – 2464 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, de Brusselse Hoofdstedelijke Regering stelde deze legislatuur voor de eerste keer een Brussels minister voor de Promotie van Meertaligheid aan, die de meertaligheid in Brussel moet versterken. De functie wordt uitgevoerd door de heer Sven Gatz van Open Vld, die als streefdoel stelt dat alle Brusselse jongeren op 18-jarige leeftijd drietalig zijn, en dus minstens het Nederlands, Frans en Engels beheersen. Minister Gatz wil dat hierbij ook genoeg aandacht gaat naar de talrijke thuistalen die in Brussel aanwezig zijn.

In de startnota van deze nieuwe bevoegdheid werd opgenomen dat de bestaande meertalige initiatieven in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in een studie in kaart zouden worden gebracht en geanalyseerd. Het rapport van deze cartografie en analyse werd voorgesteld op 5 maart 2021 en stelt onder meer dat er een gebrek aan coördinatie tussen de gemeenschappen zou zijn en dat bijgevolg een duidelijke rol voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest op het vlak van meertaligheidsbeleid wenselijk zou zijn.

Ik sta vanzelfsprekend achter de ambities van minister Gatz om meertaligheid in Brussel te versterken, maar sinds het begin van deze legislatuur heb ik toch twijfels over de manier waarop men dit wenst aan te pakken. Zo bevat de startnota van minister Gatz tal van ideeën en initiatieven waar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest helemaal geen bevoegdheid heeft. Niet alleen hebben we het hier over Onderwijs, maar ook beleidsdomeinen als Cultuur, Jeugd, Sport en Inburgering komen aan bod. Respect voor ieders bevoegdheden in Brussel is de basis van het samenwerkingsmodel in onze hoofdstad, maar dit principe wordt hier aardig opgerekt. Dit wordt natuurlijk versterkt door het absoluut gebrek aan overleg met de gemeenschappen in de totstandkoming van de visienota en deze studie.

Daarnaast wordt er een eigenaardige tweedeling gemaakt tussen meertaligheid en de wettelijke tweetaligheid, alsof het ene niets te maken heeft met het andere. Een goed opgesteld plan zou normaal gesproken deze wettelijke bepaling als een steunpilaar zien om verder beleid op voort te bouwen.

De uitspraken van minister Gatz met betrekking tot de taalwetgeving van begin maart geven aan dat de visie van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering er veeleer een is van minder Nederlands ten voordele van het dogma van de meertaligheid. Men onderneemt geen stappen om de taalwetgeving te doen respecteren in Brussel, men wil deze veeleer uitkleden.

Minister, al deze elementen baren me zorgen, omdat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering cavalier seul speelt en zich begint in te laten met de bevoegdheden van Vlaanderen. Als Vlaams minister voor Brussel vervult u hierin een belangrijke brugfunctie, zoals u zelf ook aangeeft in uw beleidsnota.

Dit gebeurt bovendien terwijl we op constante wijze kunnen vaststellen dat in de bevoegdheden die men wel heeft, absoluut geen rekening wordt gehouden met het belang van het tweetalige karakter en statuut van onze hoofdstad. Ook in deze zaak vervult u als Vlaams minister voor Brussel een belangrijke signaalfunctie. Overigens vormt de versterking van de positie van het Nederlands in onze hoofdstad een van de hoofdprioriteiten van uw Brusselbeleid.

Minister, op welke manier wordt u betrokken bij de initiatieven van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering inzake meertaligheid? Bent u hierover in overleg met Brussels minister Gatz? Indien ja, welke boodschap draagt u daar namens de Vlaamse Regering uit? Welke acties onderneemt u om uw brugfunctie tussen de Vlaamse en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering te vervullen inzake de initiatieven rond meertaligheid?

Hoe evalueert u de algemene aanbeveling uit de studie dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de invoering van een meertaligheidsbeleid in Brussel het best naar zich toetrekt en in de feiten eigenlijk gemeenschapsbevoegdheden zou uitvoeren? Zult u in overleg gaan met Brussels minister Gatz om de aanbevelingen uit deze studie te bespreken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Minister Gatz is uiteraard bereid om samen te werken met de verschillende beleidsniveaus en ministers. Zo werd er al contact opgenomen met de bevoegde ministers van Onderwijs. Er wordt ook bekeken om met andere functioneel bevoegde ministers samen te werken, bijvoorbeeld inzake Inburgering met minister Somers of Jeugd met mezelf. Zijn kabinet bekijkt momenteel hoe ze de gesprekken in de toekomst verder kunnen concretiseren.

De boodschap die ik uitdraag namens de Vlaamse Regering, is niet gewijzigd ten opzichte van wat ik u antwoordde op uw actuele vraag van 11 december 2019. In het debat rond meertaligheid benadruk ik steeds het feit dat de Vlaamse Regering het belang en de kracht van meertaligheid in Brussel absoluut erkent als economische, emancipatorische en internationale politieke motor.

Ik benadruk evenwel het belang van de tweetaligheid en het Nederlands in het bijzonder. Brussel is immers ook de hoofdstad van Vlaanderen en de tweetalige hoofdstad van ons land. Daarom zal de Vlaamse Regering steeds het belang van het Nederlands in Brussel blijven benadrukken en in haar beleid streven naar het versterken van de kennis van het Nederlands in Brussel.

Ik denk daarbij concreet aan het inburgeringsbeleid en het onderwijsbeleid, maar ook aan mijn eigen Brusselbeleid, waarin ik het Huis van het Nederlands Brussel ondersteun rond taalpromotie Nederlands. De verbindende kracht van het Nederlands loopt als een rode draad door mijn beleid. Het Nederlands in Brussel fungeert als een verbindende en emancipatorische factor binnen een meertalige context.

Mevrouw Tavernier, in de conclusies zijn natuurlijk meerdere elementen en aanbevelingen opgenomen. U verwijst naar de conclusie van de onderzoekers dat de uitrol van een beleid voor de bevordering van de meertaligheid onvermijdelijk bruggen moet slaan tussen de taalgemeenschappen. Maar omdat ze een gebrek aan coördinatie tussen de overheden vaststellen, pleiten ze ervoor dat het gewest de zaak naar zich toe zou trekken.

U kent ongetwijfeld mijn positie ter zake, maar ik benadruk graag mijn overtuiging dat gemeenschapsbevoegdheden vormgegeven moeten worden vanuit de gemeenschappen. Dat is een helder standpunt van de Vlaamse overheid en ik ga ervan uit dat u het deelt.

Ik ben het ermee eens dat we concrete stappen moeten zetten om ervoor te zorgen dat onze Brusselse kinderen en jongeren echt tweetalig zijn, en het liefst ook drietalig of meer, maar de focus bij ons ligt natuurlijk op die kennis van het Nederlands. Het zijn precies die concrete stappen die we vanuit de Vlaamse Gemeenschap voorstellen. Een concreet punt is bijvoorbeeld het project van de uitwisseling van taalleerkrachten. Dat lijkt me iets waar we ook mee de schouders onder kunnen zetten.

Van de Brusselse overheden verwacht ik dat ze de belangrijke verantwoordelijkheid ter harte nemen om ervoor te zorgen dat de eigen instellingen echt tweetalig zijn: die van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, die van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC), maar ook de zorginstellingen, ziekenhuizen en woonzorgcentra, maar ook de gemeenten.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoorden en ook voor uw heldere standpunten. Ik ben blij te horen dat wij op dezelfde lijn zitten hieromtrent.

Laat mij gewoon nog eens duidelijk stellen dat wij als N-VA volledig achter de basisinstek staan om de meertaligheid van Brusselaars te bevorderen. Dat is absoluut een lovenswaardige en terechte ambitie. Wij hebben echter een probleem met de manier waarop men dat binnen de Brusselse Regering aanpakt. Dat doet bij ons toch meerdere alarmbellen afgaan. De richting die de startnota van minister Gatz uitgaat, lijkt niet alleen heel strijdig te zijn met een aantal principes qua bevoegdheidsverdeling, maar ook met beleidsinitiatieven die wij vanuit Vlaanderen nemen richting Brussel in zijn geheel. Het belang van het Nederlands staat voor ons voorop in Brussel. De startnota, daarentegen, ziet het Nederlands als een van de zovele talen in Brussel, en dus niet als een van de basistalen die men zou moeten beheersen. Voor ons is dat een echte schande en geheel onbegrijpelijk. De wettelijke tweetaligheid en de taalwetgeving zijn essentiële pijlers waarop onze staatsstructuur is gebouwd. Dat minister Gatz net die fundering als een probleem ziet en dat niet 'future-proof' vindt, baart ons toch wel heel veel zorgen. Dat hij daarenboven dan nog eens initiatieven wenst te nemen in domeinen die niet tot de eigen bevoegdheden behoren, is dan ook wel dubbel alarmerend.

In feite kadert dat in een bredere discussie over hoe we de toekomst van Brussel zien en welke rol daarin is weggelegd voor het gewest en de gemeenschappen. De feiten tonen duidelijk aan dat alles van het huidige gewestbeleid op geen enkele manier rekening houdt met het belang van het Nederlands in Brussel. Dat men zich nu wil mengen in de Vlaamse gemeenschapsdiensten, die enorm worden gesmaakt door de Brusselaars – denk maar aan het onderwijs of de culturele instellingen – leidt tot grote bezorgdheid over de kwaliteit van die diensten in een gewestelijke toekomst. Ik stel daarom voor dat minister Gatz zich eerst toelegt op de zaken die hij wél vanuit de eigen bevoegdheden kan veranderen, zoals de naleving van de taalwetgeving, want net dat is in feite bouwen aan de meertaligheid van de Brusselaars. En wat dat betreft, is er voor hem dus nog heel wat werk aan winkel.

Minister, dit lijkt allemaal veel verder te gaan dan een louter gek idee of wat uitspraken in de pers. Er worden immers beleidsnota's gepubliceerd en studies besteld, en in al deze acties speelt de Brusselse Regering toch zomaar cavalier seul. Zulke initiatieven moeten echt wel gebeuren in goed overleg met de diverse betrokken overheden. Daarom is het echt aangewezen dat u als Vlaams minister van Brussel uw brugfunctie uitoefent. Maak hier met aandrang werk van, alstublieft. Zorg ervoor dat u intens bij dit proces wordt betrokken, en dat de finaliteit van het proces rekening houdt met de bevoegdheidsverdeling en onze Vlaamse beleidsprioriteiten ter zake.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Collega's, ik vind deze bezorgdheid van collega Tavernier uiteraard zeer terecht, want we doen keer op keer dezelfde vaststelling: het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest verlegt geen kieselsteen om de tweetaligheid te garanderen. En dan steken ze hun energie in een soort van vage meertaligheid op termijn. Ik noem dat de vlucht vooruit. Of je zou het ook een

soort van utopie kunnen noemen. In elk geval is die strategie vooral geschikt om de aandacht af te leiden van de essentie, namelijk dat de wettige tweetaligheid dode letter blijft.

Daarnaast is het ook absoluut onaanvaardbaar dat het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gemeenschapsbevoegdheden naar zich toe wil trekken. Daarom willen we er echt op aandringen dat de Vlaamse Regering toch wel een wat scherper en duidelijker signaal zou uitzenden dat dit niet kan en dat dit eerst anders moet, vooraleer je een stap verder kunt zetten naar wat die tweetaligheid dan ook zou zijn. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Als Vlaamse Gemeenschap moeten we uitgaan van onze eigen kracht en sterkte, en dat is die plaats van het Nederlands en een positieve, emancipatorische kracht van het Nederlands. We moeten ons zeker niet geïntimideerd voelen door de promotie van meertaligheid in Brussel. Wij hebben ons beleid ter zake en we zullen daaraan vasthouden.

Er valt mij iets op. Ik deel natuurlijk de zorg over het respect voor de tweetaligheid bij de Brusselse instellingen. Dat spreekt voor zich. We hebben het daar al vaak over gehad. Ik denk ook dat ik daar ook mijn rol speel als diegene met een signaal-functie, een brugfunctie. Ik doe dat met veel plezier. Maar ik stel wel vast dat heel wat van de elementen die hier aan bod komen, eigenlijk bemerkingen zijn, kritiek – en vaak terechte kritiek – is op het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of op de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. In dit land heeft iedereen zijn verantwoordelijkheid, zijn bevoegdheid. Dat soort discussies krijgen het best een plaats in het Brusselse Hoofdstedelijke Parlement of in de GGC-raad. Ik vind het een beetje moeilijk om telkens opnieuw dezelfde discussies te hebben, waarbij ik word aangesproken op het beleid van iemand anders, die ook een bevoegdheid heeft ter zake. Als men op onze bevoegdheden zou treden, dan zal ik uiteraard reageren. Maar kritiek op de inhoud van het beleid van een ander bevoegdheids-niveau hoort op zich niet systematisch thuis in deze commissie.

Voorzitter, het is ook jammer dat de partijgenote van collega Gatz niet aanwezig is. Ik weet niet hoe dat komt.

Dit lijkt mij een duidelijk signaal, niet in de eerste plaats aan mij, want ik doe ik daar volgens mij het nodige, maar naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de bevoegde minister. Dat debat moet op de juiste plaats worden gevoerd.

De voorzitter: Minister, mevrouw Ampe heeft zich enkele minuten voor de vergadering verontschuldigd, waardoor ik haar plaats heb ingenomen.

Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, ik dank u voor de bijkomende toelichting.

U weet dat de taalwetgeving in Brussel, en vooral de uitvoering daarvan, gigantisch onder druk staat. Nu wil die Brusselse Hoofdstedelijke Regering daar nog aan gaan morrelen, onder het mom van modernisering. Dat is toch niet de richting die wij vanuit de N-VA, noch vanuit Vlaanderen, willen uitgaan. Voor de N-VA begint meertaligheid bij respect voor de wettelijke tweetaligheid. Ik hoor dat wij op dat vlak op dezelfde lijn zitten.

U stelt terecht dat de hoofdverantwoordelijkheid ligt bij de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bij de GGC. Maar, minister, u hebt een raadgevende stem in de GGC. Wij verwachten dan ook dat u een proactieve rol opneemt om het Vlaamse

beleid in Brussel niet alleen te verdedigen, maar ook het belang ervan niet te onderschatten.

Wij treden op in onze bevoegdheden. Wij kunnen als Vlaamse Gemeenschap dan ook niet vanaf de zijlijn toekijken als een lovenswaardige en belangrijke ambitie misbruikt wordt om een politiek discours te brengen waarbij de bevoegdheidsverdeling in vraag wordt gesteld. Want als we dat toelaten, minister, dan zitten we binnenkort met vier gemeenschappen. Laten we eerlijk zijn, dat is niet het scenario dat we wensen, want dit scenario zou zeer nadelig zijn voor de Vlaamse Brusselselaars.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de dialoog tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Brusselse lokale besturen – 2475 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Klaas Sloomans

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest telt naast een regionaal, communautair en bicommunautair bestuur ook nog negentien lokale besturen. Al die besturen ontwikkelen beleidsacties. U voert uw beleid uit in Brussel, maar ook die lokale negentien gemeenten voeren een beleid op maat van hun inwoners. Vanzelfsprekend bevinden zich in het pakket van bevoegdheden een aantal elementen die een rechtstreekse impact hebben op het leven en welzijn van de bewoners, op hun wijk, straat of buurt. Dat gemeentelijk bestuur is tot nader order het nabijheidsbestuur bij uitstek van elke Brusselaar. Iedereen kent de argumentatie van 'la proximité', die zeker voor de Franstalige Brusselaars van enorm belang is. We stellen als Brusselse Vlaming echter al jaren vast dat in dat beleid van die negentien lokale Brusselse besturen blijkbaar niet iedereen gelijk is. Er is een ongelijke behandeling, ik zou zelfs durven zeggen een vorm van discriminatie, taaldiscriminatie, ten aanzien van Nederlandstaligen, ten aanzien van Vlamingen in de hoofdstad, niet alleen van de pendelaars maar ook zelfs van de Vlaamse inwoners van Brussel.

We hebben reeds gesproken over de gebrekkige tweetaligheid bij de gemeentelijke diensten en Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's). Zo is me het feit bekend van een Nederlandstalige die niet geholpen kon worden op een OCMW-dienst. Er waren zelfs geen documenten in het Nederlands beschikbaar om een aanvraag in te dienen, hoewel dit uiteraard wettelijk verplicht is. Daarnaast zijn er een heel aantal andere beleidsdomeinen waar die ongelijke behandeling, die discriminatie, vaak subtieler terug te vinden is. Ik vind het dan ook opmerkelijk dat men, op het ogenblik dat we strijden tegen de ongelijke behandeling en discriminatie, de ogen sluit voor dit aspect. Zo stellen we vast dat heel wat lokale besturen jeugd- en sportactiviteiten ontwikkelen, uitsluitend in het Frans. Gemeentelijke scholen worden georganiseerd maar ook daar is er vaak enkel aandacht voor het Franstalig onderwijs. We zien maar al te vaak dat het Nederlands en Vlaamse jongeren in Brussel stiefmoederlijk worden behandeld: vele Vlaamse jeugdbewegingen of organisaties klagen vaak over het moeilijke contact met de lokale besturen om bepaalde zaken te organiseren of aan te kaarten en worden niet altijd op een gelijke manier behandeld door de administratie.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) treedt uiteraard op als lokale actor van het Vlaams Gemeenschapsbeleid in Brussel en doet zeker enorm veel inspanningen. Men hanteert er een bijzonder open houding naar initiatieven vanuit de gemeenten. Maar het is en blijft een moeilijke klus om de gemeenten tot actie

voor hun Vlaamse Gemeenschap te bewegen. Ik verwijs naar de strijd die in het verleden is gevoerd om in elke Brusselse gemeente een Nederlandstalige bibliotheek te krijgen. Ik weet dat dat is opgelost, maar dat was geen evidentie. Er was geregeld een blokkering van de lokale besturen, terwijl Vlaanderen bereid was om heel wat kosten op zich te nemen – ik denk aan de personeelskosten.

We hebben hier al vaak uw signaal- en brugfunctie als Vlaams minister van Brussel aangehaald. U moet niet alleen de belangen van de Brusselse Vlamingen in onze hoofdstad verdedigen, maar u kunt ook optreden als katalysator naar andere overheden toe om hen tot meer en een opener beleid ten aanzien van de Vlamingen te bewegen. Rechtstreekse actie ten aanzien van de Brusselse lokale besturen is zeker een element uit uw mogelijk arsenaal in deze materie, gelet op uw brugfunctie. Ik denk hierbij aan een soort 'ronde van Brussel'. Ik doe hierbij een constructief voorstel. We kennen allemaal de Ronde van Vlaanderen, maar ik heb het over een politieke ronde van Brussel vanuit Vlaanderen en vanuit de Vlaamse Regering, waarbij u rechtstreeks in dialoog gaat met de lokale besturen om te kijken welke mogelijkheden er zijn om de situatie en vooral het leven en welzijn van de Vlaamse Brusselaars te kunnen verbeteren, niet alleen door bijkomende gemeentelijke actie maar ook door eventuele gezamenlijke initiatieven ten bate van de Brusselaars en heel specifiek de Brusselse Vlamingen.

Minister, ik verwijs eigenlijk naar het initiatief dat u vorig jaar al eens genomen hebt rond speelpleinwerking. Ik herinner me dat u samen met uw collega minister Somers toevallig in mijn gemeente Ganshoren aanwezig was bij de heropening van de speelpleinen in deze gemeente. Dergelijke acties geven niet alleen blijk van een duidelijk engagement van de Vlaamse Regering in de hoofdstad, maar kunnen ook de samenwerking tussen de Brusselse lokale besturen, de Vlaamse Gemeenschap, en ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) als lokale actor verstevigen en verder structureel verankeren.

Minister, hebt u reeds bijkomende acties ondernomen in het kader van uw brugfunctie naar de Brusselse lokale besturen toe sinds de start van deze legislatuur?

Hoe zult u de rechtstreekse dialoog tussen uzelf en de lokale besturen in Brussel de komende jaren trachten te versterken, uiteraard binnen uw bevoegdheid? Uiteraard kunnen er bepaalde thema's ter sprake komen. Ik denk aan het thema van de tweetalige dienstverlening, dat mevrouw Tavernier net heeft aangehaald.

Hoe staat u tegenover het constructief voorstel van een 'ronde van Brussel' dat ik heb geschetst?

Hoe evalueert u de rol die de VGC in de dialoog met de Brusselse lokale besturen vandaag opneemt? Ziet u ruimte tot verbetering en hoe ziet u dit in verhouding tot de eigen inspanningen van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u, voorzitter Slootmans, een historisch moment.

Dank u, collega Vanlouwe, voor de vraag. Ik heb gemerkt dat er toch een belangrijk onderscheid was tussen uw schriftelijk ingediende vraag en uw mondelinge toelichting. Ik dacht al dat u aan het afdwalen was op het vlak van uw Vlaamse uitgangspunten. Ik heb gelezen dat u het had over de Vlaamse Brusselaar, maar u hebt dat rechtgezet in uw mondelinge toelichting en over Brusselse Vlamingen gesproken. Ik ben blij dat er nog zekerheden zijn in het leven.

Alle gekheid op een stokje, zoals ik al eerder toelichtte in deze commissie, deel ik het standpunt dat het zinvol kan zijn om de Nederlandstalige mandatarissen in Brussel samen te brengen om de dialoog en de samenwerking met het lokale

niveau in Brussel te versterken. Het is trouwens ook een opportuniteit om hen tijdig te betrekken bij concrete projecten en investeringen vanuit de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. In de bestuursakkoorden en de beleidsnota's van de VGC en de Vlaamse Gemeenschap wordt de wil en het engagement tot verbinden en samenwerken met de Brusselse gemeenten ook expliciet opgenomen. Zowel het VGC-College als de Vlaamse Regering wil de dialoog met de lokale besturen versterken.

Wat betreft uw eerste vraag: vanuit die gedeelde ambitie en in samenspraak met VGC-Collegevoorzitter Van den Brandt is er gekozen om voor het overleg met de lokale besturen gebruik te maken van de bestaande overlegfora. In juli berichtte ik u al over het gemeenschappelijk schrijven dat we gericht hebben aan de Conferentie van Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters om een positieve samenwerking uit te bouwen met de Conferentie en hen te informeren over belangrijke en interessante beleidsacties van de Vlaamse Gemeenschap. Dat is sindsdien ook gebeurd. Ik geef enkele voorbeelden daarvan.

Eind oktober heb ik de Conferentie geïnformeerd over de projectoproep 'Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk'. Dat is een projectenoproep samen met collega Somers. De Brusselse gemeenten konden hierop intekenen in het kader van hun jeugdbeleid en samenwerking met het Nederlandstalige jeugdwerk. De gemeente Anderlecht diende samen met Groep INTRO een succesvol dossier in.

Nog een voorbeeld: begin november 2020 heb ik de Conferentie geïnformeerd over de uitbreiding van de zogenaamde Vlaams controletoren, een online Zorgatlas die per gemeente toont waar patiënten met COVID-19 zich bevinden tot op het niveau van de statistische sector.

Een ander voorbeeld: de Brusselse schepenen bevoegd voor de jeugd werden de voorbije periode ook uitgenodigd op overlegmomenten die ik organiseer met alle jeugdschepenen, de Vlaamse en de Brusselse.

We ambieerden ook een eerste gesprek met de voltallige Conferentie in 2020, maar uiteindelijk beschouwde de Conferentie begin 2021 als een beter geschikt moment. Nog deze maand zal ik samen met het VGC-College een gesprek hebben met de leden van de Conferentie.

Als laatste voorbeeld: in januari 2021, bij de start van de campagne om de dienstverlening van het Steunpunt Taalwetwijzer bekend te maken bij de Brusselselaar, heb ik een verzoek gestuurd naar alle zogenaamde Vlaamse ambassadeurs. Ik vroeg de VGC-Collegeleden en hun administratie, de Vlaamse volksvertegenwoordigers in het Brussels Parlement, de Nederlandstalige schepenen en OCMW-voorzitters, maar ook de gemeente- en OCMW-raadsleden om het Steunpunt Taalwetwijzer te helpen bekendmaken. Ik denk dat daar ook een redelijk mooi gevolg aan gegeven is.

Als antwoord op de tweede vraag: natuurlijk is het bedoeling om op deze ingeslagen weg verder te gaan. Dat die weg tot resultaten leidt, mag bijvoorbeeld blijken uit het goedgekeurde project 'Verbindingsambassadeurs voor het jeugdwerk' van de gemeente Anderlecht, maar ook uit het feit dat mijn kabinet regelmatig vragen tot advies of doorverwijzing van ambtenaren van Brusselse gemeenten ontvangt en beantwoordt. Maar ook uw eigen initiatief, collega Vanlouwe, om de bijkomende folders Taalwetwijzer van de gemeente Ganshoren aan te bieden, is een mooi voorbeeld, dat ook navolging zal verdienen in andere gemeenten.

In uw derde vraag rond het idee van de Ronde van Brussel, verwijst u naar de Ronde van Vlaanderen. Dat vind ik een zeer aantrekkelijk precedent. Waarom geen Ronde van Brussel, maar dan echt in de koers, collega Vanlouwe? Ik weet dat u dat ook graag doet, het is misschien een idee. Uiteraard is uw idee hier om een

politiek overleg te organiseren. Hiervoor kan ik verwijzen naar het antwoord dat ik in juli vorig jaar heb gegeven. Daarin gaf ik aan dat ik ervoor opensta om alle mandatarissen te ontmoeten en samen te brengen. Ik denk wel dat het belangrijk is om ons goed te beraden over de doelstelling. Er moet uiteraard een meerwaarde zijn, zonder een nieuw praatoverleg te institutionaliseren. Mijn focus ligt in die zin op de zaken die ik schetste bij aanvang van mijn antwoord.

Vandaag is de situatie in de Brusselse gemeenten natuurlijk zeker nog niet ideaal, maar inzake Vlaamse gemeentelijke voorzieningen in Brussel is de situatie de voorbije twintig jaren wel verbeterd. De Vlamingen en Nederlandstaligen vormen een dynamische groep binnen de Brusselse samenleving, en dat wordt in de meeste gemeenten ook op een positieve manier geïntegreerd in het beleid.

Tot slot, uw laatste vraag over de VGC: vanuit het subsidiariteitsbeginsel en het beginsel van behoorlijk bestuur, die deze Vlaamse Regering erg belangrijk vindt, lijkt het me logisch dat de VGC het voortouw kan nemen in de dialoog met de Brusselse lokale besturen. Zij staat het dichtst bij de Brusselse gemeentebesturen en kan ook als brug fungeren tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Dat is ook de reden waarom ik in dezen de initiatieven neem samen met de VGC. Er zijn al verschillende initiatieven genomen door de VGC.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister, voor uw uitvoerig antwoord.

Het klopt dat er al wel wat initiatieven genomen zijn, die ik ten zeerste apprecieer. Ik heb er u onder andere bij ontvangst van de Taalwetwijzer meteen op gewezen dat het inderdaad een zeer goed initiatief is om de Vlaamse mandatarissen in Brussel erop te wijzen dat er vanuit de Vlaamse overheid richtlijnen zijn en bijstand wordt gegeven wanneer er een problematiek is met betrekking tot de taalwet.

Daarnaast hebt u nog bijkomende initiatieven genomen, en ik apprecieer het ook dat u al meermaals met de conferentie van Vlaamse schepenen en OCMW-voorzitters hebt samengezeten. Ik zie dat uiteraard nog iets ruimer. We hebben al verwezen naar het samenbrengen van de Vlaamse mandatarissen in Brussel. Wat mij betreft moet dat zich niet beperken tot de schepenen en OCMW-voorzitters. Ik heb altijd de indruk dat zij in die coalitie soms nogal beperkt zijn in hun mogelijkheden. Daarom pleit ik er zeker voor om dat uit te breiden tot alle Vlaamse lokale mandatarissen, gemeenteraadsleden, OCMW-mandatarissen, en daarbij zelfs de VGC-mandatarissen te betrekken. Die laatste, dat zijn de 17 parlementsleden uit het Brussels Parlement. En waarom zelfs niet de Vlaams parlementsleden die verkozen zijn in Brussel, om die wisselwerking tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Raad van de VGC en het lokale niveau te versterken? Zo kan men ideeën uitwisselen en ervoor zorgen dat de Vlaamse Gemeenschap sterk staat, met haar mooi aanbod op het vlak van onderwijs en cultuur. Want we weten uiteraard dat er verschillen bestaan tussen bepaalde gemeenten hier in Brussel. Maar ik hoop dat we met die ronde van Brussel – zoals ik het noem – van Vlamingen, van de Vlaamse overheid, van Vlaamse mandatarissen, dat fijnmazig netwerk van mooi Nederlandstalig aanbod kunnen versterken en meer bekend kunnen maken.

Ik ben net als u, minister, de inspanningen van de VGC meer dan erkentelijk. De VGC is op het lokale terrein broodnodig. Het toont nogmaals aan dat de aanwezigheid van Vlaanderen ook van belang is om in Brussel de tweetaligheid tot stand te brengen. Laten we dat erkennen: als Vlaanderen er niet was in Brussel, dan moesten we van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geen tweetaligheid verwachten. Dat was in het verleden zo, en dat is jammer genoeg ook in de toekomst nog zo. Het is jammer genoeg noodzakelijk, omdat de Brusselse lokale besturen – ondanks de aanwezigheid van een Vlaamse schepenen, en dus de bijhorende financiële ondersteuning – dit geld niet oormerken voor Vlaamse initiatieven. Mijn gemeente krijgt

voor haar begroting 800.000 euro extra vanuit het federale niveau, omdat er een Vlaamse schepen is. Geen enkele andere gemeente in Vlaanderen krijgt dat. Maar die Vlaamse schepen is soms eerder een doekje voor het bloeden dan een grote stap naar doorleefde tweetaligheid.

Ik zal hiermee afronden, voorzitter. Ik denk dat ik mijn tijd al ver overschreden heb. Minister, ik noteer alvast uw positieve intentie ten aanzien van een ronde van Brussel, om de Vlaamse gemeenschap in Brussel verder te versterken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de gebrekkige Nederlandstalige dienstverlening bij de spoeddiensten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2500 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): De taalwetgeving is de ruggengraat van het samenlevingsmodel in onze tweetalige hoofdstad. Een gedegen tweetalige dienstverlening, volledig gelijkwaardig in het Frans en het Nederlands, is een fundamenteel basisrecht van elke inwoner van Brussel-Hoofdstad.

Echter, zoals we in deze commissie al vaker hebben moeten vaststellen, zijn de wettelijke en feitelijke tweetaligheid in Brussel jammer genoeg twee verschillende zaken. Net zoals de tweetalige dienstverlening aan het gemeenteloket, bij de politiediensten en recent nog in de vaccinatiecentra te wensen overlaat, blijkt ook de tweetalige dienstverlening bij de spoeddiensten niet gegarandeerd te zijn. Ik ontvang regelmatig berichten van Vlamingen in Brussel die op een spoeddienst in Brussel terechtkwamen waar men geheel Nederlandsonkundig was.

De vernieuwde website van de Taalwetwijzer is nochtans heel duidelijk over de geldende wettelijke verplichtingen. In Brussel-Hoofdstad moeten de spoedgevallendiensten en mobiele urgentiegroepen in elk geval – dus ongeacht of het om een openbaar, privaat of universitair ziekenhuis gaat – een tweetalige dienstverlening in het Nederlands of in het Frans kunnen aanbieden, zowel tijdens de interventie als tijdens de verdere administratieve afhandeling.

Bovendien strekt dit probleem zich veel verder uit dan Brussel alleen. Volgens het principe dat patiënten bij een noodoproep naar het dichtstbijzijnde ziekenhuis moeten worden gebracht, komen ook patiënten uit de Vlaamse Rand en zelfs daarbuiten in de facto eentalig Franstalige spoeddiensten in Brussel terecht. Zo bereiken mij berichten dat bijvoorbeeld inwoners uit Zaventem naar de spoeddienst in Saint-Luc in Sint-Lambrechts-Woluwe worden gebracht en daar alles behalve kunnen rekenen op Nederlandstalige zorg.

Minister, dat Vlamingen uit zowel Brussel als de rest van Vlaanderen in een situatie van acute medische nood niet kunnen rekenen op zorgverlening in de eigen landstaal, is bijzonder, bijzonder ernstig. Het is een zware inbreuk op de taalwetgeving, enorm discriminerend ten aanzien van de Vlamingen en het kan bovendien leiden tot levensgevaarlijke misverstanden.

Als Vlaams minister, bevoegd voor Brussel, hebt u een raadgevende stem op vergaderingen van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Bovendien engageert u zich in uw beleidsnota voor Brussel om zelf een signaalfunctie op te nemen in de richting van de Brusselse

besturen die in gebreke zouden blijven op vlak van een goede Nederlandstalige dienstverlening.

Minister, welke acties neemt u vanuit uw bevoegdheden om een correcte tweetalige dienstverlening bij de spoeddiensten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest te garanderen voor de Nederlandstaligen in Brussel?

Zult u uw raadgevende stem binnen het Verenigd College van de GGC aanwenden om het gebrek aan Nederlandstalige dienstverlening bij de spoeddiensten in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest aan te kaarten?

Op welke manier schakelt u de communicatiecampagne van de Taalwetwijzer in om het Vlaams Meldpunt Taalklachten bekender te maken en de Vlamingen te wijzen op hun taalrechten?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Tavernier, we hadden het hier recent nog over de vaccinatiecentra. De correcte naleving van de taalwetgeving in de Brusselse ziekenhuizen is absoluut noodzakelijk. Zoals ik zeer recent heb gezegd, gaat het hier niet alleen over een taalrecht maar vooral over een sociaal recht, namelijk een recht op zorg in de eigen taal. Dat is voor de kwetsbaarste Brusselaars en voor diegenen die zich beroepen op de Brusselse dienstverlening essentieel. Op het moment dat je zorg behoeft, is het natuurlijk heel fundamenteel dat je deze ook in je eigen taal, het Nederlands, kunt krijgen. In de zorgcontext is de naleving van de taalwetgeving in mijn opvatting zeer fundamenteel.

Laat er dus geen enkele onduidelijkheid over bestaan: iedereen die in het Nederlands geholpen wenst te worden door Brusselse MUG- en spoeddiensten, moet in het Nederlands geholpen kunnen worden. Dat is essentieel. Het andere zou een schending van de taalwetgeving betekenen. Ik stel jammer genoeg vast dat dat vandaag nog al te veel het geval is.

Zoals u weet, ben ik niet bevoegd voor het afdwingen van de correcte naleving van de taalwetgeving in Brussel. Het is in de eerste plaats aan elk van de bevoegde actoren om ervoor te zorgen dat de taalwetgeving correct wordt nageleefd. Mijn eigen verantwoordelijkheid gaat natuurlijk over taalpromotie. We hebben daar een sterke invulling aan gegeven vanuit Onderwijs met een Nederlandstalige scholing en vorming, en ook vanuit het Huis van het Nederlands.

U verwijst ook naar de Taalwetwijzer, en ik zal daar even op ingaan. Uit het laatste jaarverslag van de Taalwetwijzer bleek dat het Steunpunt Taalwetwijzer in het werkjaar 2018-2019 slechts twee vragen over het thema medische sector ontving. Hieronder vallen klachten over het taalgebruik in de Brusselse ziekenhuizen en over alle vragen over bijvoorbeeld het taalgebruik van huisartsen, maar ook over klachten over het taalgebruik in Vlaamse ziekenhuizen. Het is toch opvallend dat het aantal klachten beperkt bleef tot twee. Dat is een opmerkelijke vaststelling die heeft geleid tot de communicatie die we hebben gevoerd rond het vernieuwde Steunpunt Taalwetwijzer.

De beperkte bekendheid van het Steunpunt Taalwetwijzer bij de Brusselaars was dan ook een van de belangrijkste redenen om daar meer aandacht aan te besteden, met de uitdrukkelijke bedoeling de taalwetgeving voor de Brusselaar en ons Brussels netwerk toegankelijker te maken. Er zijn verschillende zaken gebeurd, maar ik zal daar nu niet uitvoerig op ingaan. U hebt dat ook kunnen volgen.

Met de vernieuwde website en de nieuwe zoekfunctie is er extra aandacht voor het thema welzijn en zorg, met een specifieke subpagina en met verschillende vragen in de FAQ. Ook in de bijhorende folder wordt ingegaan op situaties in de welzijns- en zorgsector. Men verwijst ook hier naar het Vlaams Meldpunt Taalklachten. De

folder bevat bovendien een QR-code, die de lezer naar meer informatie over dit thema op de website leidt.

Via de vernieuwde website van het steunpunt kan iedereen met zijn taalklachten meteen ook terecht bij het Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen. We hebben het daarover al gehad naar aanleiding van een vraag van collega Laeremans, waarbij werd gezegd dat het goed afgestemd moet zijn. Dankzij de integratie op de nieuwe website van het steunpunt is dat ook veel helderder vormgegeven. Dat meldpunt werd in 2010 opgericht en heeft een belangrijke rol te spelen als het gaat over de zorgsector.

Vanuit mijn bevoegdheid voor het Steunpunt Taalwetverwijzer kan ik natuurlijk helpen om die klachten beter in kaart te brengen. Die betere toeleiding via de vernieuwde website zie ik als een van de instrumenten en als een grote toegevoegde waarde.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, het is een open deur intrappen. Iedereen die in Brussel woont of er van een dienstverlening gebruikmaakt, weet dat de wettelijk verplichte tweetaligheid echt wel te wensen overlaait. We hebben recentelijk inderdaad een discussie gehad over de test- en vaccinatiecentra. Collega Vanlouwe heeft ook verwezen naar de gebrekkige tweetaligheid bij de Brusselse gemeenten.

Bij de spoeddiensten zou een gegarandeerde tweetalige dienstverlening de evidentie zelf moeten zijn. In een situatie van acute medische nood zijn communicatieproblemen uit den boze en levensgevaarlijk. Bovendien gaat het vaak om oudere mensen, met wie de communicatie in het Nederlands op zich al moeizaam kan verlopen.

In feite wordt in dit dossier het Brusselse probleem over de gewestgrenzen heen getild. Voor Vlamingen woonachtig in het Vlaamse Gewest is Nederlandstalige dienstverlening niet gegarandeerd, wat het extra problematisch maakt.

Minister, daarom is het belangrijk dat er vanuit Vlaanderen een signaal komt dat dit absoluut niet kan, dat tweetaligheid bij de spoeddiensten levensnoodzakelijk is. Dat moet een ijzersterk signaal zijn. We weten net zo goed als u dat u niet de eindverantwoordelijke bent. Het is wederom een vorm van schuldig verzuim van de GGC. We moeten telkens op u rekenen om de problematiek van tweetaligheid aan te kaarten, want Elke Van den Brandt doet het niet. Sterker zelfs, de GGC vindt het een goed idee dat ziekenhuizen mensen verder helpen in het Farsi en het Hindi, terwijl de basistweetaligheid nog niet eens kan worden gegarandeerd. Daarom herhalen we telkens opnieuw ons pleidooi: gebruik die raadgevende stem binnen de GGC om dit schuldig verzuim aan de kaak te stellen.

Minister, u had het over het Vlaams Meldpunt Taalklachten waar burgers een klacht kunnen indienen over de Nederlandsonkundigheid in Brusselse ziekenhuizen en spoeddiensten. Laten we eerlijk zijn, we weten dat heel veel mensen geen klacht indienen omdat ze niet weten waar dat kan of omdat ze geloven dat het niets uithaalt. Dat is absoluut geen goede zaak. Het aantal klachten dat wordt ingediend, is zeer laag en zijn een peulschil ten aanzien van de dagelijkse inbreuken. Die cijfers stroken totaal niet met de realiteit.

Het is goed dat de website van de Taalwetwijzer vernieuwd is, maar ik denk toch dat het Vlaams Meldpunt Taalklachten nog sterker in de verf moet worden gezet. Ik ben recent nog eens gaan kijken, en ik vind dat die verwijzing naar dat Vlaams Meldpunt Taalklachten eigenlijk nog veel duidelijker kan. Die zou eigenlijk meteen

in het oog moeten springen op de startpagina. Anders ondernemen burgers gewoon geen actie.

Minister, daarom mijn vraag: kunt u ervoor zorgen dat de mogelijkheid om klacht in te dienen en de verwijzing naar het Vlaams Meldpunt Taalklachten veel duidelijker in beeld worden gebracht op de website van de Taalwetwijzer?

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Dit probleem sleept al decennia aan. Dit treft zowel de Vlaamse Brusselaars als de Vlaams-Brabanders, en het wordt er niet beter op. Het wordt ook nog acuter omdat er in Brussel toch een serieus probleem aan het ontstaan is van een gebrek aan Nederlandstalige huisartsen. Die worden een dagje ouder en die blijven dat ook niet doen tot ze de tachtig voorbij zijn. Ze vinden te weinig jonge mensen om dat over te nemen. Bovendien hebben ook veel van die huisartsen een patiëntenstop ingevoerd. Dat is evengoed in Vlaams-Brabant een probleem, zeker in de Rand rond Brussel, maar in Brussel speelt dat nog een stuk meer. Veel van die jonge dokters denken ook aan hun familie. Die werken zich niet te pletter, zoals de voorlopers dat misschien wel vaak deden. 's Avonds en in het weekend kunnen de Nederlandstalige patiënten dus heel moeilijk bij hen terecht, dus gaan ze naar de spoed.

Als je in de Rand rond Brussel in de buurt van het UZ Brussel woont, dan is het probleem nog redelijk klein, want daar word je ten minste in het Nederlands geholpen. Inwoners van Grimbergen, Wemmel enzovoort kunnen daar dus ook perfect terecht, of ze kunnen ook naar het ziekenhuis in Vilvoorde, of bijvoorbeeld vanuit Ternat en zo kan men naar Asse. Daar ligt het probleem dus niet zo. Het probleem ligt vooral in de zuidrand, waar geen Nederlandstalig ziekenhuis is. Idem wat de ooststrand betreft, en in de westrand is er eigenlijk hetzelfde probleem.

Eigenlijk zou een Nederlandstalig ziekenhuis zoals het UZ Brussel moeten worden gekopieerd en ingeplant in, bijvoorbeeld, de zuidooststrand, maar dat vergt uiteraard een grondige aanpak en een grondige voorbereiding. Je hebt daar niet alleen de ziekenhuisnetwerken voor nodig, maar ook de universiteiten moeten daarbij worden betrokken, net als de wachtposten van de huisartsen, en dan een heel aantal ministers. Ik denk dan aan minister Beke, aan minister Weyts. Ik denk ook aan de gouverneur van Vlaams-Brabant, aan de burgemeesters uit de Rand enzovoort. Daar zou echt een grote conferentie of een aparte werkgroep voor moeten worden opgericht, om binnen een aantal jaren toch eens eindelijk werk te maken van dit probleem. Zelfs met een fantastisch werkende klachtenwebsite die iedereen kent, is het immers nog niet opgelost. We moeten grondiger werken voor de toekomst.

Minister, ziet u het zitten om eindelijk eens een signaal te geven dat zoiets van de grond moet komen? Anders blijven we over tien jaar immers nog altijd dezelfde klachten hebben.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Collega Tavernier, dank u wel voor uw vraag. Ik ben niet tussengekomen bij de twee vorige vragen omdat het soms wat vermoeiend is om steeds weer dezelfde discussie te voeren. Wat onze fractie betreft hoeven de versterking van het Nederlands en het versterken van de meertaligheid in Brussel absoluut geen tegengestelden te zijn, integendeel. We zijn blij dat minister Gatz op gewestniveau, samen met Franstalige collega's, dus, het belang van die meertaligheid op de agenda zet.

Collega Vanlouwe, als het gaat over wat de gemeenten doen, kunnen we uitgaan van de kracht of van de klacht, het glas als halfleeg of als halfvol zien. Daarover verschillen we wat van mening. Want laat mij duidelijk zijn, collega's. Wat betreft

het recht van mensen om in het Nederlands te worden geholpen in een noodsituatie waardoor ze op de spoedgevallendienst terecht komen, is ons standpunt ondubbelzinnig. Dat recht staat in de wet en dat staat er niet voor niets; dat moet ook worden gegarandeerd en kunnen worden afgedwongen. Collega Tavernier, in dat opzicht staan wij volledig achter de bezorgdheden die u hier vandaag uit. We weten ook dat het niet gemakkelijk is om daarvoor een sluitende oplossing te vinden. Het moet een voortdurend streven zijn om die oplossingen te voorzien. In dat opzicht is er terecht verwezen naar de noodzaak om klachten van mensen ook effectief geformuleerd te krijgen. Mensen moeten worden aangemoedigd om die klachten in te dienen. En vervolgens moet er daar ook mee aan de slag worden gegaan. Er is, zeker ook bij de GGC, de bereidheid om dat te doen.

Er worden ook belangrijke inspanningen geleverd vanuit het Huis voor Gezondheid en vanuit het Huis van het Nederlands. Die inspanningen mogen wat ons betreft gerust worden versterkt en verstevigd. Maar we weten ook dat er geen wonderoplossing bestaat voor deze problematiek. Zelfs met de grootst mogelijke beleidsinspanningen kunnen we dit probleem niet van vandaag op morgen oplossen. Minister, ik loop wat voor op de vraag om uitleg die collega Tavernier straks nog zal stellen in verband met de huisartsen. We hebben eigenlijk een heel succesvol Nederlandstalig onderwijs in Brussel. We zien nu dat de toegenomen capaciteit van het lager onderwijs zich ook verschuift naar toegenomen capaciteit in het middelbaar onderwijs. Het wordt volgens mij nu zaak om ervoor te zorgen dat we de jongeren die Nederlands kennen en in Brussel wonen, ook kunnen toeleiden naar de beroepen waar we ze nodig hebben, in de zorg, maar ook bijvoorbeeld in het onderwijs, en naar veiligheidsberoepen als politie. Minister, hoe zult u er vanuit de Vlaamse overheid mee op toezien dat we er ook effectief in slagen om die grote groep jongeren, die in Brussel doorstromen naar het middelbaar onderwijs, ook in het hoger onderwijs richting die beroepen toe te leiden? Want dat is volgens mij de enige echte oplossing in deze problematiek: ervoor zorgen dat er veel meer jongeren in Brussel in het Nederlands afstuderen in die beroepen waar we ze zo hard nodig hebben.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, ik dank jullie voor de bijkomende vragen en opmerkingen.

Ik begin met de vraag van collega Tavernier over de website. Vandaag reeds is het tweede punt dat wordt aangehaald op de homepage, de hoofdpagina van de taalwetgeving, de link naar het Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen. Het is vandaag reeds gemakkelijk te zien op de homepage, als tweede item onder het overzicht van de thema's. Als je vervolgens op een van de acht thema's, Welzijn en Zorg, klikt, vind je als eerste vraag onder 'veelgestelde vragen': waar kan ik terecht met een klacht over het taalgebruik in een Brussels ziekenhuis? Daarbij word je dan ook doorverwezen naar het Vlaams Meldpunt Taalklachten in de Brusselse ziekenhuizen. De huidige ordening van de website lijkt mij goed, met het oog op deze problematiek.

Collega Laeremans stelt dat de problematiek niet hetzelfde is, afhankelijk van de plaats in Vlaams-Brabant of in de Rand rond Brussel. Dat is juist. Als Brusselaar voeg ik er nog aan toe dat dat ook klopt voor diegenen die binnen Brussel wonen en nood hebben aan Nederlandstalige zorg. Dat is zeer pertinent. De vraag is wat daar de oplossingen en de garanties voor zijn.

Collega Bex heeft gelijk: we moeten zeker kijken naar de weg die afgestudeerden in het Nederlandstalig onderwijs volgen. Dat is een pertinente opmerking voor de zorgsector, voor de politiediensten, maar ook voor het onderwijs zelf. Het valt mij

altijd op dat er in onze Nederlandstalige scholen relatief weinig afgestudeerden uit het Nederlandstalig onderwijs van Brussel lesgeven. Dat is jammer.

Dus die problematiek is breder dan de zorgsector alleen. Ik vind het zeker de moeite waard om eens te bekijken, samen met de collega's van Onderwijs, vooral het VGC-collegelid bevoegd voor Onderwijs, hoe we daar nog sterker kunnen toeleiden naar het hoger onderwijs dat vanuit Vlaanderen wordt georganiseerd en zeker ook naar die jobs waarin tweetaligheid zo belangrijk is, in het bijzonder in de zorg, in het bijzonder in het onderwijs en ook bij de politie- en hulpdiensten. Ik vind dat wel een goede suggestie.

Als het gaat over echte garanties voor een Nederlandstalig aanbod, dan kom ik bij een breder institutioneel debat. Dan ben ik ervan overtuigd dat de enige echte garantie op Nederlandstalige dienstverlening is dat er instellingen zijn in Brussel die georganiseerd worden door de Vlaamse Gemeenschap. Dat is een fundamenteel punt. Ik waardeer zeker de inspanningen die onder meer VGC-voorzitter Van den Brandt levert om de tweetaligheid te garanderen in de tweetalige instellingen die onder de bevoegdheid van het gewest, onder de GGC, vallen. Maar zoals collega Bex terecht aangeeft, bestaan daarvoor geen wonderoplossingen. Het is een constant streven en het is in elk geval een duidelijk standpunt dat het niet aanvaardbaar is als dat niet lukt. Maar er worden grote inspanningen geleverd. De echte garantie zal je echter pas hebben als je ook vanuit de Vlaamse Gemeenschap instellingen blijft ondersteunen, subsidiëren en organiseren. Ik maak hierbij de link met het institutionele debat. Ik lees dat sommige collega's zeggen dat alle bevoegdheden van de gemeenschappen maar moeten worden stopgezet en overgedragen naar het gewest. Een variant daarop is het voorstel om enkel de bevoegdheden Cultuur en Onderwijs te behouden. Ik wil heel duidelijk zeggen dat de strijd van de Vlaamse Gemeenschap om actief te blijven in de hoofdstad, zeer pertinent is voor de gezondheids- en de zorgsector, precies omwille van – onder meer – deze kwestie. De enige garantie voor de Nederlandstaligen in Brussel en diegenen die in het Nederlands behandeld willen worden, ook diegenen uit de Rand die naar Brussel komen, op een echte tweetalige of meertalige dienstverlening, is wanneer die georganiseerd wordt door de Vlaamse Gemeenschap. Dat is mijn overtuiging.

Dat neemt natuurlijk niet weg dat alle inspanningen moeten gebeuren om ook de tweetalige dienstverlening van de gewestelijke en GGC-instellingen te verzekeren, te realiseren. Dat moet zeker ook. Maar het zal nooit mogelijk zijn – daar ben ik ook van overtuigd – dat dat altijd verzekerd is. Daar zullen altijd problemen vast te stellen zijn. Ik denk dat dat wel belangrijk is om mee te nemen in de toekomstige debatten ter zake.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Dank u wel, minister.

Wat de verwijzing naar het meldpunt betreft: dat kan volgens mij nog veel sexier. Dat kan nog duidelijker. Dat kan nog meer in het oog springen. Kan daar bijvoorbeeld geen button van gemaakt worden in duidelijke kleuren, zoals zwart en geel? Ik wil u vragen om dat toch nog eens te bekijken.

Natuurlijk, met het indienen van taalklachten alleen zullen we het allemaal niet oplossen. Collega Laeremans zei het ook al: zelfs met een fantastisch werkende klachtendienst zijn de problemen niet opgelost. Minister, zorg ervoor dat die problematiek wordt aangepakt. Klop op de tafel binnen de GGC. Gebruik die raadgevende stem. We zullen het tot in den treure blijven herhalen, want als u het niet doet, zal niemand anders het doen. Wij zullen u blijven aansporen.

Zoiets geraakt natuurlijk niet opgelost van vandaag op morgen. We weten dat sommige ziekenhuizen gewoon mordicus weigeren om een dienstverlening te

voorzien in het Nederlands. Het is nochtans geen kwestie van willen maar een kwestie van het naleven van de wet. Daar moeten niet alleen sommige ziekenhuizen maar ook de collegeleden van de GGC voldoende aan herinnerd worden. Mijnheer Bex, u erkent het probleem. U zegt dat het aangepakt moet worden. Maar Groen doet gewoon niets. Uw collega, Elke Van den Brandt, die nochtans een duidelijke bevoegdheid en een duidelijke verantwoordelijkheid heeft ter zake, doet gewoon niets. Misschien moet u eens met haar praten.

Bovendien is er volgens mij ergens wel een wonderoplossing en dat is de taalwet toepassen, de wet naleven.

Minister, tot slot erken ik uw pleidooi tegen de overheveling van de bevoegdheden naar het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, want dan zou inderdaad het hek helemaal van de dam zijn.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik vraag het woord wegens een persoonlijk feit.

De voorzitter: Ah, u bent persoonlijk getroffen, komaan. Ik geef u graag het woord.

Stijn Bex (Groen): Ik zal het zeer kort houden. Het is wel wat gemakkelijk om telkens in het slotwoord nog een uitsmijter te geven naar iemand die daar dan niet meer op kan reageren. Mevrouw Tavernier, ik zou u willen aanbevelen om de verslagen van de GGC-raad en van de VGC-raad te lezen, waar collega's veelvuldig vragen stellen aan ministers Maron en Van den Brandt. U kunt daarin lezen wat zij op dat vlak allemaal onderneemt. Ik kan het hier niet allemaal toelichten, maar ik wilde die kleine opmerking toch nog even maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annabel Tavernier aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het tekort aan Nederlandstalige huisartsen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – 2501 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, de Vlaamse Regering streeft naar een kwaliteitsvolle Nederlandstalige dienstverlening in alle gemeenschapsdomeinen in Brussel. Op het vlak van zorg en gezondheid is dit nog van veel groter belang. De fysieke gezondheid is niet alleen het hoogste goed van ieder individu, het is vaak niet vanzelfsprekend om medische klachten uit te leggen aan iemand die het Nederlands niet machtig is.

De aanwezigheid van een sterk Nederlandstalig zorgnetwerk in Brussel is dan ook een belangrijk en blijvend aandachtspunt. Hierbij is de aanwezigheid van voldoende Nederlandstalige huisartsen, actief in Brussel, een essentiële factor: ze zijn vaak het eerste aanspreekpunt bij medische klachten.

Uit cijfers die onze partij bij het RIZIV heeft opgevraagd, blijkt dat er in 2019 binnen het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest slechts 155 huisartsen ingeschreven waren op de Nederlandse taalrol. Bovendien groeit het aantal Nederlandstalige huisartsen in Brussel te traag in vergelijking met degenen die op pensioen gaan. Op tien jaar tijd zijn er netto amper 23 bijgekomen. In Sint-Joost, Ganshoren en Koekelberg zijn er al helemaal geen Nederlandstalige huisartsen meer actief die aangesloten zijn bij de Brusselse Huisartsenkring.

Het Huis voor Gezondheid en de Brusselse Huisartsenkring bevestigden beiden dat tekort aan Nederlandstalige huisartsen in een reactie aan BRUZZ. Volgens Annick Dermine, directrice van het Huis voor Gezondheid, is er zeker een inhaalbeweging nodig en moet er worden ingezet op het aantrekken van Nederlandstalige zorg-professionals en tweetaligheid. Naast het structurele tekort wijst Dermine op de onevenredige verdeling van de Nederlandstalige artsen over de verschillende wijken in het gewest. Vincent Janssens, voorzitter van de Brusselse Huisartsenkring, wijst op het feit dat niet alleen het aantal huisartsen maar ook de toegankelijkheid van de huisartsengeneeskunde voor Nederlandstalige mensen niet volstaat. Veel Nederlandstalige artsen ontvangen ook Frans- of anderstalige patiënten en werken met een patiëntenstop. Maar dat is natuurlijk problematisch voor de Nederlandstalige patiënten die geen Nederlandstalige huisarts vinden.

In dit kader vormt het Huis voor Gezondheid een prioritaire partner van het Vlaams Brusselbeleid. Het aantrekken en behouden van voldoende en competente Nederlandstalige zorgverleners in de Brusselse zorg vormt een van haar wezenlijke doelstellingen.

Minister, welke concrete beleidsmaatregelen zult u treffen als antwoord op deze cijfers en de pijnpunten die worden aangehaald door het Huis voor Gezondheid en de Brusselse Huisartsenkring? Op welke manier werkt u concreet samen met het Huis voor Gezondheid om het Nederlandstalige huisartsennetwerk in Brussel en de toegankelijkheid ervan te versterken? Op welke manier is er bij deze inspanningen aandacht voor de spreiding over de verschillende wijken? Zult u in overleg treden met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) om te bekijken welke acties er door de verschillende bevoegde overheden kunnen worden genomen om het Nederlandstalig huisartsennetwerk in Brussel en de toegankelijkheid ervan te versterken?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Tavernier, om te beginnen wil ik toch even het belang benadrukken van Nederlandstalige huisartsen in Brussel. Zij spelen een cruciale rol in de eerstelijnszorg, die zo belangrijk is. Zij hebben een grote toegevoegde waarde voor de levenskwaliteit van heel wat Brusselse gezinnen. Ik stel vast dat er nog altijd heel wat geëngageerde huisartsen zijn, ook groepspraktijken, die het leven van Brusselse gezinnen, zeker ook de Nederlandstalige, veel aangenamer maken. Maar zoals steeds met Nederlandstalige voorzieningen, instellingen en zorgverstrekkers in Brussel, bieden zij een breed en meertalig aanbod, wat hun toegevoegde waarde nog versterkt.

Het klopt dat er een aantal pijnpunten zijn. Dat is ook in een recent gesprek met het Huis voor Gezondheid aan bod gekomen. Ik zal een kort overzicht geven van de pijnpunten die er gesignaleerd werden.

Een eerste pijnpunt ligt in de infrastructuur, meer bepaald de investerings- en uitrustingskosten van gebouwen: dat geldt zowel voor de praktijk als voor de privé-woning. Voor multidisciplinaire praktijken voorzien de gemeenschappen investeringssubsidies via diverse kanalen. Denk bijvoorbeeld aan onze VIPA-subsidies (Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden) en de subsidies van de VGC voor infrastructuur in het beleidsdomein Gezondheid. Ook ons eigen Vlaams Brusselfonds en Impulseo kunnen daar een rol in spelen.

Een ander gesignaleerd knelpunt is voor sommigen de kinderopvang. Dit gaat dan zowel om de opvang van baby's en peuters, als om de naschoolse opvang van schoolkinderen, maar zeker ook om de opvang voor zieke kinderen buiten de uren van het reguliere aanbod. Hier zijn een aantal initiatieven, maar opvang via flexibele uren is nog vrij beperkt in Brussel. Weinig organisatoren vragen daarvoor een vergunning aan. Huisartsen wonen en werken natuurlijk verspreid over het

gewest, waardoor opvanginitiatieven zoals voor personeel verbonden aan een ziekenhuis, moeilijk te realiseren zijn.

Vervolgens blijkt een goede stage-ervaring determinerend te zijn om in Brussel te willen werken. Een hindernis bij een aantal stagiairs – zeker in de geneeskunde en dus ook bij de huisartsen – is het verblijf in Brussel tijdens de stage: niet alle praktijken zijn vlot en veilig bereikbaar, zeker niet omdat de stagiairs in veel gevallen ook buiten de klassieke kantooruren aanwezig moeten zijn. In Vlaanderen vindt men daarvoor relatief gemakkelijk oplossingen: huisartsen hebben vaak ruimte om iemand te laten logeren, of ziekenhuizen bieden gratis slaappleaats aan hun stagiairs. Dat is in Brussel veel minder het geval, en dus soms een hindernis.

Een andere factor is natuurlijk de meertalige context van Brussel. Voor sommigen is dat een drempel, voor anderen net een meerwaarde. Je moet als zelfstandig huisarts ook een mondje Frans spreken, en liefst meertalig zijn. Ik heb daar daarnet ook naar verwezen.

Tot slot zijn er nog een aantal drempels die te maken hebben met grootstedelijke problematieken die uitsluitend behoren tot de gewestelijke bevoegdheid. Denk aan de mobiliteit of aan elementen van veiligheid en netheid die voor een aantal jonge huisartsen of stagiairs ook een rol spelen en een drempel kunnen vormen.

Vanuit Vlaanderen nemen we natuurlijk verschillende initiatieven. Ik heb al verwezen naar een aantal initiatieven waarbij het ging over infrastructuur. Zo is er een extra ondersteuning van de Brusselse Huisartsenkring (BHAK) met collega Beke van 200.000 euro. Wij zijn er inderdaad van overtuigd dat die ondersteuning heel erg belangrijk is, dat dat netwerk van Nederlandstalige huisartsen heel cruciaal is en dat dat ook ondersteund moet worden.

Het Huis voor Gezondheid is onze structurele partner. Dat is evident. Het wordt ook structureel gefinancierd in het kader van mijn Brusselbeleid. De opdrachten van het Huis voor Gezondheid hebben we ook opgenomen in het strategisch meerjarenplan, en ook in de opeenvolgende jaaractieplannen wordt dit verduidelijkt. Ik geef een aantal voorbeelden van zaken die relevant zijn voor deze kwestie. Er is bijvoorbeeld de ontvangst van de huisarts in opleiding, de zogenaamde HAI'O's, door hen bijvoorbeeld te laten verwelkomen aan het begin van hun stagejaar door de BHAK en het Huis voor Gezondheid, door hen te laten opnemen in het netwerk van het Huis voor Gezondheid en door hen ook uit te nodigen voor vormingen of events. Zij kunnen steeds met vragen bij het Huis voor Gezondheid terecht.

Wanneer een startende huisarts een praktijk wil opstarten in Brussel, gaat het Huis voor Gezondheid na in welke wijken er nood is, en of de huisarts zich niet te dicht bij een andere Nederlandstalige praktijk vestigt om te zorgen voor een optimale spreiding over heel het gewest. Verder koppelt het Huis voor Gezondheid startende huisartsen aan een meter/peter/mentor om hen optimaal te ondersteunen en begeleiden. Dit initiatief bevindt zich nog in een beginfase, maar het wordt zeker verder uitgebouwd en het kan zeer nuttig zijn. Het huis brengt startende zorgprofessionals in contact met de zorgprofessionals in de wijk en met de Brusselse beroepskring. Ten slotte biedt het huis al enkele jaren een cursus 'empathisch Frans' aan, voornamelijk aan stagiairs geneeskunde en startende artsen.

Het is natuurlijk – ik kom bij uw laatste vraag, mevrouw Tavernier – mijn overtuiging dat alle bevoegde overheden moeten samenwerken. Het vernieuwen van de meerjarenovereenkomst met het Huis voor Gezondheid is een duidelijk signaal dat ik mijn schouders zet onder dit thema. Het Huis voor Gezondheid levert heel wat inspanningen om Nederlandskundige zorgprofessionals naar Brussel te trekken en ze hier te houden.

Ik verwijs nog even naar mijn opmerking aan het einde van de vorige vraag. Ik heb daar gepleit om er ook in de toekomst zeker voor te zorgen dat we vanuit Vlaanderen blijven investeren in zorg en gezondheid. Dat is voor de huisartsen zeer belangrijk, dat ze worden omringd door een netwerk van instellingen en voorzieningen die tot de Vlaamse Gemeenschap behoren. Denk aan de eerstelijnszorg met de CAW's, aan de voorzieningen voor personen met een handicap, aan onze woonzorgcentra, de geestelijke gezondheidszorg, beschut wonen en dergelijke. Dat sterke netwerk van Nederlandstalige voorzieningen maakt dat de Brusselse Nederlandstalige huisartsen kunnen terugvallen op een interessant netwerk om door te verwijzen, er wordt ook naar hen doorverwezen. Dat is bepalend.

Ik herhaal mijn uitdrukkelijke pleidooi om daar in de toekomst zeker rekening mee te houden. We hebben nood aan dat Nederlandstalige netwerk, ook in zorg en gezondheid in Brussel.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Minister, dank u.

Ik stel vast dat de N-VA erin slaagt om in één commissievergadering met vier verschillende vragen om uitleg te komen, allemaal over de positie van het Nederlands. Dat bewijst toch dat er echt een probleem is. In deze commissie heeft één partij echt een hart voor Brussel en ligt ze echt wakker van het probleem.

Voor de aanpak van het tekort aan Nederlandstalige huisartsen in Brussel zijn er inspanningen vanuit Vlaanderen. Het is een goed idee om te bekijken of u de initiatieven kunt opschalen wegens de grote pensioengolf die eraan komt. De uitstroom dreigt groter te worden dan de instroom. We moeten ons daarop voorbereiden. Die noodkreet wordt ook geslaakt door het veld.

Vlaanderen kan zijn steentje bijdragen. U vermeldde de startersservice van het Huis voor Gezondheid. Ik heb de cijfers opgevraagd via een schriftelijke vraag. Er wordt nog erg weinig een beroep op gedaan. Dat kan een pak beter. Ik ben blij van u te horen dat u dat verder zult ontwikkelen.

Vincent Janssens van de Brusselse huisartsenkring verwees in zijn reactie op BRUZZ naar de noodzaak om het huisartsentekort in kaart te brengen, met aandacht voor het taalaspect. Het is inderdaad belangrijk om precies te weten waar het tekort het meest nijpend is en onze inspanningen te focussen op die geografische zones. Los van de geografische verschillen is het probleem natuurlijk algemeen. Dat kunnen we niet alleen oplossen, dat moeten we samen met de andere overheden doen, ieder vanuit zijn bevoegdheden. In het algemeen is het belangrijk dat men het gevoel heeft dat men geapprecieerd en ondersteund wordt als Nederlandstalige huisarts in Brussel. De GGC neemt als inrichtende overheid van het zorgveld in Brussel nauwelijks initiatieven en schiet compleet tekort om het Nederlands een rol van betekenis te geven in de Brusselse zorgketen.

Lokale besturen, OCMW's en ziekenhuizen honoreren de tweetaligheid heel moeilijk. Dat leidt ertoe dat Nederlandstalige patiënten en zorgverleners in de praktijk veelal terechtkomen in een eentalige Franstalige context. Dat maakt Brussel voor een groot deel van die mensen tot een weinig uitnodigende plek voor Nederlandstalige starters in de medische wereld. Dat vormt een barrière.

Sorry, mijnheer Bex, het is aan bevoegd minister Elke Van den Brandt om van het Nederlands in de hele Brusselse zorgketen een prioriteit te maken. Minister, ik val in herhaling, maar ik kan niet voldoende benadrukken dat u in de GGC op tafel moet kloppen, om echt werk te maken van een echt doorleefde tweetaligheid in de zorgsector, die nochtans wettelijk verplicht is. U bent de enige hoop van alle Vlamingen in Brussel om daar iets aan te doen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, ik had mijn hand al opgestoken voordat collega Tavernier naar mij verwees.

Ik ga graag in op deze belangrijke problematiek, het aanbod van Nederlandstalige huisartsen. Collega Tavernier, de Vlaamse Gemeenschapscommissie levert daar veel inspanningen rond. Ik zal ze niet allemaal opsommen, want dat zou ons te ver leiden. Er is een meerjarenovereenkomst met het Huis voor Gezondheid, die zowel door de VGC als door de Vlaamse Gemeenschap is afgesloten. De VGC speelt daar ook haar rol om te proberen om Nederlandstalige zorgverleners naar Brussel te trekken en ze daar te houden. De VGC investeert daar heel wat middelen in. De Vlaamse overheid zet daar ook, zelfs na de besparing die ze daar in 2020 op heeft doorgevoerd, een substantieel bedrag op in. De VGC speelt daar haar rol.

De GGC kent jaarlijks een subsidie toe aan het Huis van het Nederlands om de kennis van het Nederlands van het zorgpersoneel te vergroten. Er worden dus zeker initiatieven genomen, zowel vanuit de VGC als vanuit de GGC.

Ik wou nog een punt maken rond de problematiek van de huisartsen. Minister, het is altijd gevaarlijk om uit te gaan van eigen ervaringen, maar ik zag in de vraagstelling dat er in Koekelberg geen Nederlandstalige huisarts meer geregistreerd zou zijn. Ik betwist dat voor alle duidelijkheid niet. De cijfers van de collega zullen wel correct zijn. Maar ik weet wel toevallig uit ervaring dat een groepspraktijk, waar ik zelf naar de huisarts ga, ook in Koekelberg een groepspraktijk heeft en dat men daar ook in het Nederlands terecht kan. Anderzijds zie ik ook in mijn eigen buurt dat een Nederlandstalige huisarts die hier alleen werkt, heel veel Franstaligen onder zijn cliënteel heeft. Kan het niet al voor een stuk een oplossing zijn om meer met van die groepspraktijken te werken, waar naast Franstaligen ook Nederlandstaligen actief zijn en waar iemand die vraagt om bij een Nederlandstalige huisarts terecht te kunnen effectief wordt doorverwezen naar een van die Nederlandstalige huisartsen. Dat zou voor een stuk het probleem kunnen oplossen, dat er nu wel Nederlandstalige huisartsen zijn, maar dat zij geen extra patiënten meer kunnen aannemen omdat ze al zoveel vaak anderstalige patiënten hebben. Dat lijkt mij wel een piste waarmee we, zelfs zonder dat we onmiddellijk een zeer sterke stijging zouden kunnen realiseren van het aantal Nederlandstalige huisartsen in Brussel, toch de mogelijkheid kunnen creëren voor meer Nederlandstaligen om in het Nederlands bij de huisarts terecht te kunnen. Ik vraag mij af wat u van die piste denkt.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Wat die laatste piste betreft, denk ik dat dat zeker eens te bekijken is. Dat gebeurt al af en toe. Ik vind het mooie van de Vlaamse voorzieningen en de Vlaamse zorgverstrekkers dat zij zeer vlot toegankelijk zijn voor – uiteraard – Nederlandstalige en Nederlandskundige mensen, maar dat zij ook geen klanten of patiënten weigeren vanwege taal. Natuurlijk, dat daar informatie bepaalde afspraken kunnen worden gemaakt en er doorverwezen kan worden, dat lijkt me logisch. Het is zeker te bekijken of dat nog beter kan gebeuren dan vandaag.

Het klopt, met het Huis voor Gezondheid werken we uiteraard samen met de VGC. We hebben 428.000 euro subsidies vanuit de Vlaamse Gemeenschap gegeven, en ook de VGC financiert 110.000 euro voor het project 'Zorg om Talent'. Het is sowieso een gedeelde zorg.

De GGC heeft daar natuurlijk een andere rol in. Ze hebben specifiek naar Nederlandstalige zorgverstrekkers geen andere rol dan ten aanzien van andere zorgverstrekkers. Een aantal initiatieven ligt bij hen, maar ik zou niet op hen rekenen

voor de Nederlandstalige instellingen. Ze hebben natuurlijk een algemene rol te spelen, waarbij de aandacht voor tweetaligheid essentieel is. De Vlaamse Gemeenschap en de VGC hebben de taak om Nederlandstalige zorgverstrekkers te ondersteunen.

De voorzitter: Mevrouw Tavernier heeft het woord.

Annabel Tavernier (N-VA): Huisartsen zijn als eerstelijns werkers zeer afhankelijk van de omgeving waarin ze opereren. Net daarom is het zo belangrijk dat het Nederlands een correcte plaats in de Brusselse zorgketen krijgt. Daarom is het goed om na te gaan op welke manier we vanuit Vlaanderen een inhaalbeweging kunnen maken. De samenwerking met de GGC is toch belangrijk. We moeten in dialoog blijven gaan met de GGC om te komen tot een echte doorleefde tweetaligheid in de zorgsector. Dat past in de algemene zorg. De inspanningen van de GGC zijn hier wel van toepassing. Dat is essentieel om het probleem ten gronde aan te pakken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.